

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**Сумський державний університет**

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

Жанна ОЛЕКСІЧ

(підпис)

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА**на здобуття освітнього ступеня магістр**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньо-професійної програми

«Облік і оподаткування»

на тему «Бухгалтерський облік як інструмент забезпечення економічної безпеки
підприємства»Здобувачки групи ОП.м-21 Новикової Дар'ї Андріївни

(шифр групи)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело.

(підпис)

Дар'я НОВИКОВА

(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

Керівник ст. викладачка, к.е.н., доцентка Олеся МІРОШНИЧЕНКО

(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

_____ (підпис)

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувачка кафедри
к.е.н., ст. викладач
_____ Олексіч Ж.А.
(підпис)
«__» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

студентці 2 курсу, групи ОПм-21

Новиковій Дар'ї Андріївні
(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи: «Бухгалтерський облік як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства» затверджена наказом по університету від «1» грудня 2023 року №1390-VI
2. Термін подання студентом закінченої роботи «10» грудня 2023 року
3. Мета кваліфікаційної роботи полягає в поглибленні теоретико-методичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення бухгалтерського обліку та виокремлення його значення в забезпеченні економічної безпеки підприємства.
4. Об'єкт дослідження є процес організації бухгалтерського обліку, як ключового засобу забезпечення надійного рівня економічної безпеки підприємства.
5. Предмет дослідження: теоретичні, організаційні, методичні та практичні аспекти бухгалтерського обліку та контролю операцій, як засобу забезпечення економічної безпеки підприємства
6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах наукових робіт відомих зарубіжних та вітчизняних вчених; періодичні видання, а також матеріали

міжнародних, всеукраїнських науково-практичних конференцій; статистичних даних Світового банку та Держкомстату, а також ТОВ «Юрист і Бухгалтер».

7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети

Розділ 1 «Теоретичні основи ролі бухгалтерського обліку у забезпеченні економічної безпеки» - 22 жовтня 2023 року

(назва – термін подання)

У розділі 1 дослідити сутність економічної безпеки, методи її оцінки; розглянути роль обліково-аналітичного забезпечення у забезпеченні функціонування системи економічної безпеки підприємства; розглянути сучасні тенденції розвитку забезпечення економічної безпеки та їх застосування

Розділ 2 «Огляд та аналіз аспектів обліку та економічної безпеки в ТОВ «Юрист і Бухгалтер»» - 20 листопада 2023 року

(назва – термін подання)

У розділі 2 навести організаційно-економічну характеристику ТОВ «Юрист і Бухгалтер»; розглянути особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві; провести аналіз поточного стану економічної безпеки ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

(зміст конкретних завдань до розділу, які має виконати студент)

Розділ 3 «Шляхи вдосконалення організації обліку як складової економічної безпеки» - 7 грудня 2023р.

(назва – термін подання)

У розділі 3 Окреслити напрямки оптимізації бізнес-процесів ТОВ «Юрист і Бухгалтер»; дослідити діджиталізацію бухгалтерського обліку як процес трансформації методів забезпечення економічної безпеки підприємств

(зміст конкретних завдань до розділу, які повинен виконати студент)

Дата видачі завдання: «4» листопада 2023 року

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

Мірошніченко О.В.

(ініціали, прізвище)

Завдання до виконання одержав

(підпис)

Новикова Д.А.

(ініціали, прізвище)

АНОТАЦІЯ

Новикова Д.А. Бухгалтерський облік як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства. – Кваліфікаційна магістерська робота. Сумський державний університет, Суми, 2023 р.

Обрана тема є актуальною у зв'язку з постійними трансформаціями у зовнішньому та внутрішньому середовищах підприємств, що породжує нестабільність, потребує оперативних рішень та пристосувань до сучасних умов. Проблематика захисту даних бухгалтерського обліку є критично важливою для гарантування економічної безпеки підприємства, не лише на етапі його формування та розвитку, але й у майбутній перспективі. Щоб забезпечити ефективний рівень економічної безпеки, необхідно чітко визначити механізми ідентифікації та ліквідації негативних факторів, які мають потенційний вплив на стан та розвиток підприємства.

Таким чином, найважливішою передумовою для забезпечення економічної безпеки підприємства є своєчасне виявлення потенційних загроз, які можуть вплинути на його позицію на ринку, а також вибір оптимальних стратегій розвитку. Це спрямовано на збереження фінансової стабільності, а також на підвищення становища на ринку та визначення його спеціалізації.

Економічну безпеку підприємства слід розглядати у взаємодії із системою бухгалтерського обліку, що передбачає комплекс заходів, вкладених у збереження матеріальних і нематеріальних активів підприємства, зокрема облікової інформації у відповідність до обраної стратегії і принципу безперервної діяльності бізнесу. Економічна безпека як об'єкт бухгалтерського обліку вимагає врахування зовнішніх й внутрішніх загроз на етапі організації бухгалтерського обліку, переважно з метою захисту бухгалтерської інформації, що є комерційною таємницею, і засобом для попередження можливих ризиків. Загальна система економічної безпеки підприємства вимагає ефективної організації бухгалтерського обліку. Це стає ключовим фактором у забезпеченні

можливості належного управління обліковою інформацією для прийняття адекватних та своєчасних стратегічних рішень, а також визначає належний рівень захисту майнових активів підприємства від негативного впливу різноманітних чинників.

Також, варто зазначити, що на сьогоднішній день існує потреба в цифровій трансформації бізнесу, особливо для такого важливого підрозділу, як бухгалтерський облік, оскільки на основі своєчасності обробки фінансових даних формується достовірна інформація як для інвесторів, так і для власників бізнесу щодо господарської діяльності підприємства.

Мета даної кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні та розгляді теоретичних та методичних засад, а також в розробці практичних рекомендацій з метою удосконалення системи бухгалтерського обліку. Основний акцент роботи спрямований на виявлення і визначення ролі бухгалтерського контексті забезпечення економічної безпеки підприємства.

Для виконання передбачених завдань дослідження було використано наступні методи: індукції та дедукції (визначено сутність, теоретичні основи та методи оцінки забезпечення економічної безпеки підприємств; обґрунтовано роль обліково-аналітичного забезпечення в напрямку функціонування системи економічної безпеки підприємства; визначено сучасні тенденції розвитку забезпечення економічної безпеки та їх застосування), методу порівняльного аналізу (проаналізовано загальну характеристику діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер»; здійснено дослідження особливостей організації бухгалтерського обліку на ТОВ «Юрист і Бухгалтер»; проаналізовано поточний стан економічної безпеки ТОВ «Юрист і Бухгалтер»), методу синтезу (надано практичні рекомендації щодо особливостей оптимізації бізнес-процесів підприємства ТОВ «Юрист і Бухгалтер»; охарактеризовано діджиталізацію бухгалтерського обліку, як процесу трансформації методів забезпечення економічної безпеки підприємств), табличного та графічного методів (презентовано результати дослідження, що проводилися в роботі під час аналізу особливостей

бухгалтерського обліку як засобу забезпечення економічної безпеки підприємства).

Перший розділ кваліфікаційної роботи зосереджується на проблемі економічної безпеки підприємства, розкриваючи комплексний погляд на цей аспект у сучасних умовах. Робота детально розглядає сутність та теоретичні засади економічної безпеки, враховуючи вплив бухгалтерського обліку та інших ключових факторів на забезпечення ефективної діяльності підприємства.

У другому розділі роботи проводиться глибокий аналіз стану економічної безпеки ТОВ "Юрист і Бухгалтер", досліджуючи вплив бухгалтерського обліку на формування та розвиток системи економічної безпеки цього підприємства. Аналізуючи економічну безпеку ТОВ "Юрист і Бухгалтер", дослідження надає глибоке розуміння впливу бухгалтерського обліку на стан та розвиток системи економічної безпеки цієї організації. Також висвітлено важливість чітких механізмів виявлення та ідентифікації факторів, що впливають на економічну стійкість підприємства.

Третій розділ пропонує варіанти оптимізації бізнес-процесів та впровадження цифрових технологій у бухгалтерський облік, спрямованих на трансформацію методів забезпечення економічної безпеки підприємства. Результати показують, що заходи, такі як впровадження CRM-системи та мобільного додатку, матимуть позитивний вплив на ефективність управління, фінансові показники та рівень прибутковості підприємства.

Отримані результати презентовано на III Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції у містах Херсон - Хмельницький, що відбулась 21-22 листопада 2023 року із тезами «Економічна безпека в системі обліково-аналітичного забезпечення підприємства» за напрямком «Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції» відображаючи значимість даної теми для сучасних підприємств та економічної стабільності. Рекомендаційні заходи із приводу покращення стану економічної безпеки,. Що було висвітлено в кваліфікаційній

роботі, було задіяно на ТОВ «Юрист і Бухгалтер», про що свідчить Довідка про впровадження.

Кваліфікаційна робота містить 48 сторінок, 7 таблиць, 2 рисунки, 27 додатків, 43 джерела використаної літератури.

Ключові слова: діджиталізація бухгалтерського обліку, економічна безпека, методи оцінки економічної безпеки, обліково-аналітичне забезпечення, трансформація методів економічної безпеки.

SUMMARY

Novykoval D.A. Accounting as a Tool for Ensuring Economic Security of an Enterprise. Master's Qualification Work. Sumy State University, Sumy, 2023

The relevance of the chosen topic is driven by constant transformations in the external and internal environments of enterprises, causing instability and requiring immediate decisions and adjustments to contemporary conditions. The safeguarding of accounting data is crucial for ensuring the economic security of the enterprise across all stages, encompassing its formation, development, and prospects. To attain an effective level of economic security, it's essential to distinctly define the mechanisms for identifying and mitigating negative factors that could potentially affect the enterprise's status and development.

Consequently, the most crucial prerequisite for ensuring enterprise economic security is the punctual identification of potential threats that may affect its market position, along with the selection of optimal development strategies. This is aimed at preserving financial stability, as well as defining its position in the market and specialization.

The enterprise's economic security should be considered in interaction with the accounting system, involving measures directed at preserving the enterprise's tangible and intangible assets, specifically accounting information consistent with the chosen strategy and the principle of business continuity. Economic security as an object of accounting requires considering external and internal threats during the organization

of accounting, primarily to safeguard accounting information that is regarded proprietary, and as a means of preventing potential risks. The overall system of enterprise's economic security demands an effective organization of accounting. This becomes a pivotal factor in ensuring the ability to manage accounting information adequately for making timely strategic decisions and determining the proper level of protection for the enterprise's assets against diverse influencing factors.

Furthermore, it's worth noting the present need for digital transformation in organizations, especially in significant departments like accounting. This requirement arises from the generation of reliable information for investors and business owners regarding the enterprise's economic activities, based on the timeliness of financial data processing.

The goal of this master's thesis is to investigate and examine the theoretical and methodical principles and to develop practical recommendations aimed at improving the accounting system. The main focus is on identifying and determining the role of accounting in ensuring the economic security of an enterprise.

To accomplish the outlined research tasks, the following methods were employed: induction and deduction (identifying the essence, theoretical foundations, and methods of assessing enterprise economic security; justifying the role of accounting and analytical support in the functioning of the enterprise's economic security system; defining modern trends in economic security provision and their application), comparative analysis method (analyzing the overall characteristics of the activities of the "Jurist and Accountant" LLC; researching the peculiarities of organizing accounting at the "Jurist and Accountant" LLC; analyzing the current state of economic security at "Jurist and Accountant" LLC), synthesis method (providing practical recommendations regarding the optimization of business processes at "Jurist and Accountant" LLC; characterizing the digitalization of accounting as a process transforming methods of ensuring enterprise economic security), tabular and graphical methods (presenting research results conducted during the analysis of accounting peculiarities as a means of ensuring enterprise economic security).

The first section of this qualification work focuses on the issue of enterprise economic security, offering a comprehensive perspective on contemporary conditions. It thoroughly examines the essence and theoretical foundations of economic security, considering the influence of accounting and other key factors on ensuring effective enterprise operations.

The second section conducts a profound analysis of the state of economic security at "Jurist and Accountant" LLC, investigating the impact of accounting on the formation and development of the enterprise's economic security system. By exploring the economic security at "Jurist and Accountant" LLC, the research provides a deep understanding of the influence of accounting on the state and development of the security system within this organization. It also highlights the importance of clear mechanisms for identifying factors affecting the economic stability of the enterprise.

The third section proposes optimization methods for business processes and the implementation of digital technologies in accounting, aiming to transform methods of ensuring enterprise economic security. The results demonstrate that initiatives such as implementing a CRM system and a mobile application will positively impact management efficiency, financial indicators, and the profitability level of the enterprise.

The work examines the essence of economic security and the methods of its assessment and analysis in the context of accounting. The role of accounting-analytical support in the direction of the functioning of the enterprise's economic security system is justified, and modern trends in ensuring the security of economic data and their practical applications are identified. The obtained results were presented at the III International Scientific and Practical Internet Conference held in the cities of Kherson and Khmelnytskyi on November 21-22, 2023, under the thesis "Economic Security in the System of Accounting-Analytical Support of the Enterprise" in the direction of "Current State and Prospects of Development of Accounting, Auditing, Taxation, and Analysis in the Conditions of International Integration," reflecting the significance of this topic for modern enterprises and economic stability. The recommended measures to enhance the state of economic security, outlined in the qualification paper, were

executed at "Jurist and Accountant" LLC, as evidenced in the Implementation Certificate.

The qualification work comprises 48 pages, 7 tables, 2 figures, 27 appendices, and references to 43 literature sources.

Keywords: accounting analytics, accounting digitization, assessment methodologies for economic security, economic security, evolution of economic security methodologies.

ЗМІСТ

Вступ.....	12
1 Теоретичні основи ролі бухгалтерського обліку у забезпеченні економічної безпеки.....	14
1.1 Сутність, теоретичні основи та методи оцінки економічної безпеки підприємств.....	14
1.2 Роль обліково-аналітичного забезпечення у забезпеченні функціонування системи економічної безпеки підприємства.....	20
1.3 Сучасні тенденції розвитку забезпечення економічної безпеки та їх застосування.....	25
2 Огляд та аналіз аспектів обліку та економічної безпеки в ТОВ «Юрист і Бухгалтер».....	28
2.1 Загальна характеристика ТОВ «Юрист і Бухгалтер».....	28
2.2 Організація бухгалтерського обліку на ТОВ «Юрист і Бухгалтер»	32
2.3 Аналіз поточного стану економічної безпеки ТОВ «Юрист і Бухгалтер».....	38
3 Шляхи вдосконалення організації обліку як складової економічної безпеки.....	44
3.1 Оптимізація бізнес-процесів ТОВ «Юрист і Бухгалтер».....	44
3.2 Діджиталізація бухгалтерського обліку – процес трансформації методів забезпечення економічної безпеки підприємств.....	48
Висновки	56
Список використаних джерел.....	58
Додатки.....	63

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. На практиці варто зауважити, що на рівень узагальненого стану формування становлення безпеки організації мають безпосередній вплив трансформаційні процеси, що мають місце як у екстернальному та інтернальному оточенні діяльності. Такі модифікації обумовлені ринковою неусталеністю та вимагають пришвидшеного реагування дії та акліматизації бізнесів до актуальних економічних умов з урахуванням факторів відсутності чіткості та нестабільності економічної сфери. Знаходження шляхів та методів вирішення проблемних аспектів, пов'язаних з захистом облікової інформації, є досить важливим фактором, що спрямований на створення гідного умов для фінансової стійкості та безпеки економічних даних організації впродовж етапу становлення, на ряду із перспективою на розвиток у майбутньому.

Таким чином, основною і найважливішою умовою підтримки економічної безпеки підприємства є своєчасне виявлення загроз, пов'язаних із втратою його становища на ринку, та вибір таких напрямів його розвитку, які б забезпечували стабільність його становища на ринку та визначити спеціалізацію його розвитку. Крім цього, проблема організації ефективного бухгалтерського обліку стає особливо актуальною для формування загальної системи рівня економічної безпеки підприємства в напрямку гарантування ефективного рівня адміністрування та обробки облікових даних для осмисленого та вчасного ухвалення керівництвом відповідних рішень, на рівні із відповідною охороною активів компанії від впливу на них шкідливих чинників.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в поглибленні теоретико-методичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення бухгалтерського обліку та виокремлення його значення в забезпеченні економічної безпеки підприємства.

Відповідно для досягнення поставленої мети передбачається вирішити такі завдання дослідження:

- визначити сутність, теоретичні основи та методи оцінки забезпечення економічної безпеки підприємств;
- обґрунтувати роль обліково-аналітичного забезпечення в напрямку функціонування системи економічної безпеки підприємства;
- визначити сучасні тенденції розвитку забезпечення економічної безпеки та їх застосування;
- навести загальну характеристику функціонування ТОВ «Юрист і Бухгалтер»;
- здійснити дослідження особливостей організації фінансового обліку ТОВ «Юрист і Бухгалтер»;
- проаналізувати поточний стан економічної безпеки ТОВ «Юрист і Бухгалтер»;
- надати практичні рекомендації щодо особливостей оптимізації бізнес-процесів ТОВ «Юрист і Бухгалтер»;
- охарактеризувати діджиталізацію бухгалтерського обліку, як процесу трансформації методів забезпечення економічної безпеки підприємств.

Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку, як ключового засобу забезпечення надійного рівня економічної безпеки підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, організаційні, методичні та практичні аспекти бухгалтерського обліку та контролю операцій, як засобу забезпечення економічної безпеки підприємства.

Методи дослідження. Для виконання передбачених завдань дослідження було використано наступні методи: індукції та дедукції, методу порівняльного аналізу, методу синтезу, табличного та графічного методів.

Базу цієї дослідницької роботи складають публікації провідних науковців із різних країн, наукові журнали, а також матеріали міжнародних та національних конференцій з наукового та практичного напрямку, аналізи даних від Світового банку та Держкомстату.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЛІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

1.1 Сутність, теоретичні основи та методи оцінки економічної безпеки підприємств

Економічна безпека підприємства визначає стан захищеності життєво важливих підрозділів та їхніх напрямків діяльності від впливу різних загроз через нестачу фінансових ресурсів, їх збалансованість та ліквідність. З цього приводу справедливо зазначається, що збалансованість фінансової системи підприємства – це цілеспрямоване формування та реалізація заходів фінансової політики підприємства, які забезпечують відповідність фактичних потреб та допустимими потужностями підвищення шаблю економічного рівня компанії. В результаті економічну захищеність відомостей слід досліджувати у якості складної мультирівневої структури, яка утворена низкою складових [24].

В економічній літературі існують досить різні підходи до визначення сутності поняття «економічна безпека підприємства» (табл. А.1 додатка А).

Запропоновані до розгляду визначення зосереджуються насамперед на таких аспектах, як найбільш ефективне використання ресурсів компанії, ринкові можливості, захист інтересів компанії, здатність протистояти загрозам і небезпекам, правовий та виробничий статус компанії, а також здатність компанії ефективно функціонувати та успішно розвиватися.

Варто зауважити, що лише деякі науковці на практиці розглядають поняття «економічної безпеки» як загального динамічного стану діяльності підприємства, що дозволяє йому формувати та реалізовувати власну стратегію розвитку. Такий підхід не має багато прихильників і не є широко розповсюдженим у науковій літературі. Однак, цей підхід вказує на те, що економічна безпека дозволяє підприємствам швидко адаптуватися до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі та забезпечувати свій стратегічний розвиток [35].

Узагальнюючи вище зазначені визначення, можна відмітити, що економічна безпека підприємств включає в себе створення умов для досягнення поставлених цілей основної діяльності.

Далі розглянемо основні положення характеристики економічної безпеки підприємств (рис. Б.1 додатка Б).

Основою ефективного забезпечення економічної безпеки підприємства та підтримки її на досить високому рівні є дослідження принципів реалізації процесу забезпечення економічної безпеки таких суб'єктів економічної діяльності.

Таким чином, відповідно до положень аналізу економічної безпеки підприємств, варто зауважити, що рівень даної безпеки визначається у відповідності до рівня економічного розвитку певної галузі діяльності чи країни в цілому, а також рівня політичної стабільності в країні.

Далі визначимо ключові принципи забезпечення безпеки підприємства та основні характеристики даних положень:

1) принцип системності – передбачає, що управлінський персонал компанії має в своїх діях не применшувати значення окремих складових та факторів впливу на економічну безпеку компанії, а підходити до аналізу комплексно та з певним рівнем періодичності;

2) принцип раціональності діяльності та економічної доцільності певних проектів – має на увазі контроль за ефективністю діяльності, особливо в умовах обмеженої кількості ресурсів, при цьому даний принцип передбачає техніко-економічного обґрунтування заходів безпеки, порівняння можливих витрат з витратами на забезпечення гідно рівня економічної безпеки компанії;

3) законність, де першочерговим аспектом є верховенство права в реалізації основних ідей забезпечення економічної безпеки компанії;

4) наукова обґрунтованість – процес організації діяльності служб безпеки та здійснення безпеки підприємства на основі визначених економічних законів і закономірностей, а також з врахуванням сучасних наукових досліджень,

передового вітчизняного і міжнародного досвіду у сфері безпеки та новітніх результатів науково-технічного прогресу [25];

5) своєчасне та раціональне реагування на негативні аспекти внутрішнього та зовнішнього впливу на діяльність компанії та на її рівень економічної безпеки на основі аналізу та прогнозування ситуації і можливих негативних факторів, що мають значений вплив на діяльність підприємства;

6) гнучкість, тобто здатність швидко змінювати моделі системи безпеки та заходи захисту у відповідь на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі компанії;

7) безперервність, тобто постійний моніторинг ситуації та придатності системи безпеки не тільки при виявленні негативних факторів, а й на постійній основі [17];

8) адекватність і достатність – вибір захисних заходів та інструментів відповідно до масштабів і наслідків впливу негативних факторів;

9) централізація управління означає чітку організацію роботи підрозділів (служб) економічної безпеки підприємства, взаємну координацію та узгодження діяльності всіх структурних підрозділів [29].

При дотриманні всіх цих принципів можна забезпечити достатній та повноцінний рівень економічної безпеки.

Найбільш поширеними та на практиці застосовуваними способами оцінки рівня безпеки підприємства є охарактеризованими у таблиці В.1 додатка В. Деякі з них є найбільш придатними для сучасного управління підприємством, тоді як інші викликають певні труднощі на етапі практичного застосування.

Аналіз науково-теоретичних підходів до розуміння сутності поняття «економічної безпеки підприємств» доводить, що на сьогодні не існує єдиного прийнятного визначення досліджуваного поняття, оскільки науковці мають власне та не однозначне бачення предмета економічної безпеки підприємств [13].

На додаток до якісного бібліометричного аналізу, ми будемо кластеризувати ключові слова, знайдені в наукових роботах, пов'язаних з економічною, соціальною та інформаційною безпекою, за допомогою

програмного забезпечення VOSviewer. Методом аналізу було обрано співпоширеність ключових слів. За основу обрано дані, отримані з бази даних Scopus та оброблені в програмі, нормалізовані методом фракціонування. В результаті кластеризації були отримані наступні результати:

– для блоку економічної безпеки (рис. 1.1): на основі 350 елементів (ключових слів) сформовано 6 кластерів, більше 8 000 зв'язків (співвідношень) загальною силою зв'язку приблизно 15 000 (кількість публікацій, у яких два терміни зустрічаються разом).

Кластерний аналіз економічної безпеки є найбільш загальним, оскільки включає посилання на соціальну та економічну безпеку. Проаналізуємо отримані кластери на рисунку 1.1.

– перший кластер (червоний, 125 пунктів) стосується соціальних питань економічної безпеки: бідності, міграції, зайнятості та безробіття, умов праці, інвалідності тощо;

– другий кластер (зелений, 110 позицій) стосується питань економічної безпеки: енергетична безпека, фінансова безпека, зовнішньоекономічна діяльність, цифрова економіка тощо. Зокрема, є категорія інформаційна безпека;

– третій кластер (синій, 65 пункт) стосується соціально-психологічних проблем, зокрема: формування соціального капіталу, умов життя та добробуту людей;

– четвертий кластер (жовтий, 35 позицій) пов'язаний з правовими аспектами економічної безпеки для забезпечення гідного пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, догляду у разі хвороби;

– п'ятий кластер (фіолетовий, 15 пунктів), пов'язаний із ситуацією внаслідок пандемії ішемічної хвороби серця та її наслідками;

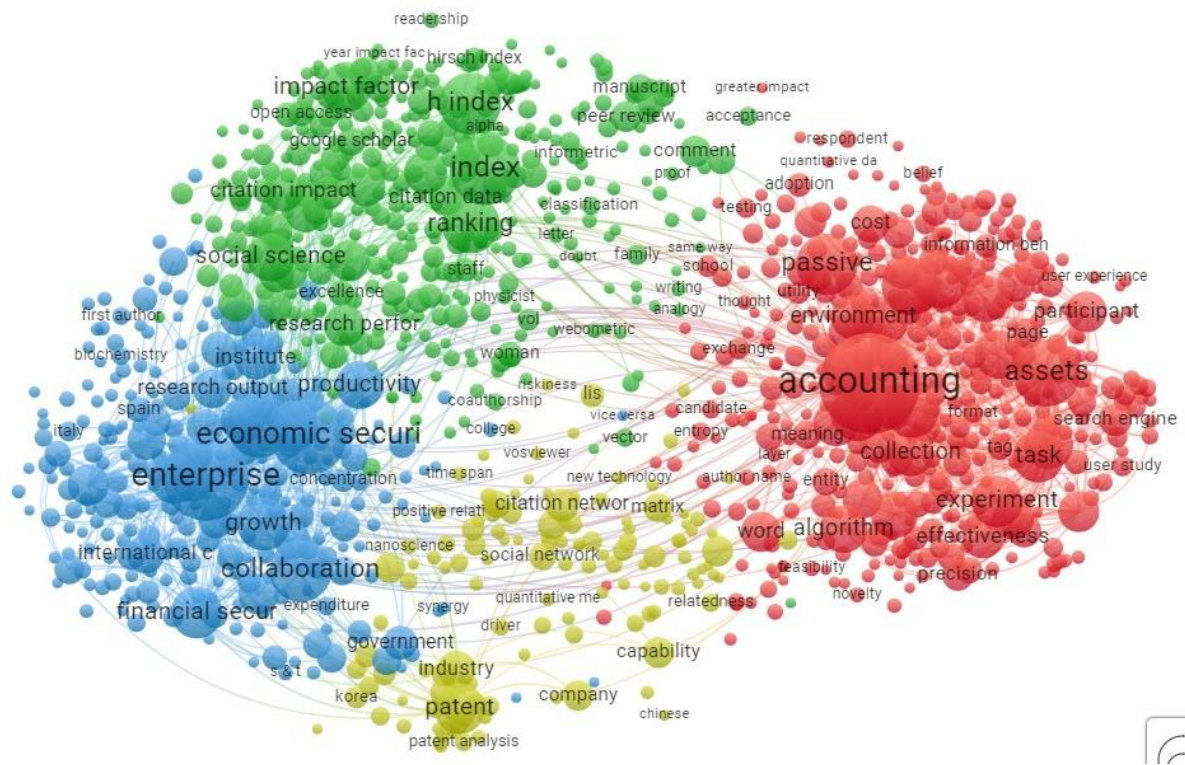

Рисунок 1.2 – Бібліометрична карта наукових публікацій за запитом «accounting» («бухгалтерський облік») та «economic security» («економічна безпека»)

Джерело: зібрано автором з бази даних Scopus через програмне забезпечення VOSviewer

- другий кластер (синій, 304 позицій) стосується питань економічної безпеки: підприємство, фінанси, управління, фінансова безпеки;
- третій кластер (зелений, 235 пункт) стосується соціальних проблем, зокрема: рівень економічного розвитку, трудові ресурси, соціальне дослідження;
- четвертий кластер (жовтий, 170 позицій) пов'язаний з основним напрямком діяльності підприємство: виробництво, дослідження, інновації, соціальна захищеність та допомога працівників.

Варто зазначити, що для забезпечення економічної безпеки підприємств необхідно сформулювати чіткий механізм виявлення та ідентифікації негативних факторів, що впливають на економічну безпеку. При аналізі

господарської діяльності підприємств необхідно враховувати всі негативні фактори, з якими підприємства стикаються в процесі своєї основної діяльності.

1.2 Роль обліково-аналітичного забезпечення у забезпеченні функціонування системи економічної безпеки підприємства

Під обліково-аналітичним забезпеченням системи економічної безпеки підприємства варто визначати процес збору, підготовки, реєстрації та обробки обліково-аналітичної інформації, а також в подальшому прийняття на її основі ефективних управлінських рішень з метою забезпечення гідного рівня захисту фінансово-економічних інтересів підприємств на всіх рівнях діяльності та контролю від впливу внутрішніх (організаційних) і зовнішніх загроз [20].

Основними методами (або елементами) методології бухгалтерського обліку є: документування та інвентаризація, оцінка та калькулювання, системи рахунків і подвійний запис у бухгалтерському обліку, баланси та інші форми звітності [22].

Під обліково-аналітичною інформацією слід розуміти інформацію, сформовану в бухгалтерському обліку (включаючи аналітичну та синтетичну інформацію), та інформацію, отриману методами економічного аналізу. Водночас, облікова інформація стає аналітичною після того, як вона була оброблена економічним аналізом. Очевидно, що компонент «бухгалтерський облік» включає всю облікову інформацію, включаючи як аналітичну, так і синтетичну інформацію [17].

Важливим моментом у формуванні ефективного обліково-аналітичного забезпечення економічної стійкості підприємств є постановка питання про інформацію з точки зору її корисності, марності та шкідливості. Усю обліково-аналітичну інформацію, яка є в розпорядженні підприємств, можна поділити на ту, що призначена для використання у внутрішньому середовищі, і ту, що призначена для зовнішнього використання [22].

На основі наукового обґрунтування концептуального підходу до формування інформаційної системи доведено, що обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства є інтегрованою системою, яка має в своєму складі три взаємопов'язаних підсистеми (компоненти), що існують у межах єдиної системи. В результаті взаємозв'язку між собою та взаємодії цих підсистем система обліково-аналітичного забезпечення набуває нових характеристик, відмінних від окремих компонентів (рис. Г. 1 додатка Г).

Кожну з підсистем обліку та аналізу, що лежать в основі економічної безпеки підприємства, можна охарактеризувати на трьох основних рівнях: методологічному, технічному та організаційному. На методологічному рівні первинна (вхідна) інформація трансформується в узагальнені дані відповідно до потреб окремих груп користувачів. На технічному рівні визначається форма надання такої інформації, а на організаційному – процедури взаємодії між окремими суб'єктами, задіяними у виробництві обліково-аналітичних даних [18].

Функціонуючи як частина загальної інформаційної системи управління бізнесом, обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки набуває характеристик інформаційної системи стратегічного типу, що враховує параметри зовнішнього середовища та зовнішні вимоги, поряд із внутрішніми вимогами до повного задоволення інформаційних потреб управляючого персоналу підприємства. Таким чином використання обліково-аналітичних даних як інформаційної бази забезпечення економічної безпеки актуалізує проблеми їх формування, використання та зберігання [43].

Перш ніж облікові дані, отримані із зовнішніх джерел або від відповідних економічних служб всередині компанії, можуть бути використані як основа для прийняття рішень з питань безпеки, фахівці з економічної безпеки оцінюють їх достовірність. Механізми такої оцінки ґрунтуються на спеціальних методах, що використовуються експертами з безпеки, та методах отримання альтернативних даних, серед яких найбільш поширеними методами з'ясування достовірності облікової інформації є метод довіри, метод особистої перевірки та метод таємного спостереження [11].

Зміна акцентів потреб користувачів обліково-аналітичної інформації в забезпеченні економічної безпеки зумовлює необхідність визначення вектора модернізації традиційної, визначеної на законодавчому рівні системи бухгалтерського обліку з урахуванням впливу зовнішнього середовища на результати діяльності суб'єкта господарювання. Тому на практиці особливу увагу слід приділити підвищенню достовірності облікових даних з метою пошуку шляхів зниження рівня інформаційного ризику та гармонізації інформаційних інтересів окремих груп користувачів обліково-аналітичних даних. Таким чином даний аспект вимагає перегляду класичного погляду на якісні характеристики облікової інформації. Облікова інформація повинна розглядатися як джерело конкурентних переваг суб'єктів господарювання та інструмент регулювання суспільних відносин у системі економічної безпеки. З цією метою розширено перелік загальних облікових характеристик інформації та виділено такі характеристики, як конкурентоспроможність, цілісність, конфіденційність та адекватність [25].

Як показали дослідження поточної практики господарювання більшості вітчизняних компаній, серйозними проблемами, з якими стикається керівництво при здійсненні обліково-аналітичної діяльності, є відсутність організаційно-правового забезпечення на законодавчому рівні такої діяльності, використання обліково-аналітичних методик для задоволення інформаційних потреб фахівців з безпеки, несистематизованість обліково-аналітичних методик для забезпечення інформаційних потреб фахівців з безпеки несистемність існуючих методичних розробок, а також невідповідність системи підготовки таких фахівців у вітчизняних навчальних закладах потребам фахівців з безпеки. Механізми обліково-аналітичного забезпечення включають методи збору інформації, її узагальнення та аналізу, а також визначені способи надання інформації безпосереднім користувачам на підприємстві, серед яких можуть бути власники компанії, начальники відділів та працівники аналітично-планового відділу. Така інформація аналізується з метою ефективної оцінки рівня та стану економічної безпеки підприємства або партнерів та/або конкурентів, які можуть впливати на

рівень економічної безпеки підприємства. В результаті такої діяльності, можна сформулювати основні напрями реалізації обліково-аналітичного забезпечення в загальній системі економічної безпеки підприємства [14]:

- розрахунок показників фінансово-економічного стану підприємства для ймовірного попередження фінансових ризиків, неплатоспроможності та банкрутства підприємства, а також не раціонального інвестування в певні проекти;

- визначення шляхом розрахункових операцій стану та рівня економічної безпеки підприємства, а також рівня надійності потенційних партнерів підприємства;

- визначення стану безпеки на ринку потенційних і реальних конкурентів та аналіз ключових аспектів стратегії їх діяльності; збереження і примноження потенційних ресурсів підприємства та їх раціональне й ефективне використання;

- прийняття управлінських рішень з боку керівництва та управлінського персоналу щодо доцільності здійснення діяльності та інвестування враховуючи рівень виявлених загроз і небезпек та ймовірність їхнього впливу на діяльність того чи іншого підприємства;

- сприяння взаємовигідного захисту інтересів підприємства в цілому (як юридичної особи) так і окремих її працівників (як фізичних осіб) і мінімізації виникнення внутрішніх загроз охоронної діяльності [14].

У цьому контексті першочергового значення набуває організація обліково-аналітичного забезпечення, під яким розуміють сукупність засобів, методів і прийомів організації та аналізу обліково-аналітичної інформації. Найважливішим фактором підвищення економічної життєздатності та ефективності бізнесу і захисту його від впливу внутрішніх і зовнішніх загроз є поінформованість зацікавлених осіб (акціонерів, власників підприємства) та осіб, які приймають ефективні господарські рішення в компанії.

На формування обліково-аналітичної інформації, як і всієї інформації, впливають зовнішні фактори, що в подальшому мають вплив на всі господарські операції, та невизначеності, пов'язані з внутрішніми факторами, які виникають

безпосередньо в обліково-аналітичній системі та визначають значення фінальних показників звітності, результати їх аналізу і, в кінцевому підсумку мають вплив на рішення керівництва у сфері забезпечення економічної безпеки підприємства [24].

Таким чином, в обліково-аналітичній інформації можна виявити ризики, які впливають на ефективність діяльності підприємства та забезпечення його економічної безпеки.

Ризики необхідно аналізувати та ідентифікувати з декількох позицій:

- з точки зору державного регулювання (повністю врахувати та врегулювати, проаналізувати вибір інструментів регулювання з боку держави та визначити ефективність цілей регулювання);

- з точки зору статистичного спостереження (своєчасне поповнення документів, що регламентують статистичний облік та обробку даних, використання достовірних статистичних даних для об'єктивної оцінки економічного розвитку);

- з точки зору суб'єкта господарювання (враховуючи соціальну складову діяльності суб'єкта господарювання, доцільно управляти ризиками з фінансового аспекту) [30].

При реалізації діяльності в напрямку економічної безпеки підприємства ризики можна поділити на: ризики, що впливають на діяльність системи бухгалтерського обліку (бухгалтерські інформаційні ризики) та бізнес-ризики, тобто ризики, інформація про які тією чи іншою мірою відображається на рахунках бухгалтерського обліку та розкривається у фінансовій звітності [34].

Захист обліково-аналітичної інформації – це стан захищеності на підприємстві інформації та її інфраструктури (комп'ютерів, ліній зв'язку, систем електроживлення тощо) від випадкових або навмисних природних чи техногенних впливів, які можуть завдати шкоди власникам або користувачам інформації [24].

Таким чином, оскільки обліково-аналітичне забезпечення відіграє важливу роль у функціонуванні підприємств, формування ефективного обліково-

аналітичного забезпечення має вирішальне значення для досягнення високого рівня економічної безпеки суб'єктів господарювання. З огляду на вищезазначене, цей процес має ґрунтуватися на принципах бухгалтерського обліку та аналізу.

1.3 Сучасні тенденції розвитку забезпечення економічної безпеки та їх застосування

Економічна безпека підприємництва виступає складником, який становить громадсько-економічну базу вітчизняної системи, що потребує відповідного інституційного середовища, що сприяє стимулюванню бізнесу та пристосування до змін у зовнішньому оточенні, включаючи зміцнення позицій у конкурентному середовищі. [8].

Основними проблемами, що наразі слугують ускладненнями зростанню показника економічної безпеки бізнесу на теренах України і потребують розв'язання шляхом проведення послідовної та ефективної державної економічної політики у цій сфері, є:

- наявність прямих та опосередкованих (без прямого фізичного втручання, через третіх осіб) кримінальних та злочинних порушень з боку політичних, фінансових, інсайдерських груп та дискримінаційних практик щодо підприємців;
- правова слабкість та недосконалість системи правосуддя; організаційна корупція, в тому числі в органах державної влади, як на місцевому рівні, так і на загальнодержавному рівні; відсутність та в деяких моментах недосконалість державних інститутів захисту прав власності;
- низька конкурентоспроможність підприємств, особливо в реальному секторі економіки; низька економічна ефективність функціонування підприємств [29].

Аналіз ефективності національного регулювання підприємницької діяльності в Україні, спрямованій на забезпечення стабільності, показав наступне:

- в Україні досі практикується вплив працівників установ державного керівництва на бізнес;

- система урядових закупівель у якості інструменту розгортання ринку, де реалізуються послуги, надані українськими компаніями, має вагомі проблеми в роботі. Особливо, коли процедури скомплікуються через суб'єктивність посадових осіб та існування неофіційних взаємин між держслужбовців та організаціями, що може призводити до монополізації [25];

- найважливішими перешкодами для розвитку підприємництва в Україні є корупція та надмірний податковий тягар в органах державної влади та місцевого самоврядування;

- законодавча база України не забезпечує належного правового підґрунтя для сприяння розвитку підприємництва, і так само для збільшення стійкості у сфері безпеки економічної інформації;

- фінансування, виділене на реалізацію ініціатив, запланованих програмою підтримання підприємницької сфери в Україні, є надзвичайно обмеженими. Відсутня також система реалізації різноманітних проектів із залученням міжнародної технічної допомоги [17];

- діяльність органів державної влади на всіх рівнях, особливо регіональної та місцевої влади, щодо забезпечення гідного рівня економічної стабільності підприємців є недостатньою. Про це свідчить статистика кількості злочинів, у тому числі злочинів проти суб'єктів господарювання, та досить низький рівень розкриття цих злочинів [20];

- в Україні не сформована і є недостатньою інституційна база для забезпечення економічної стабільності підприємців;

- вітчизняна податкова система потребує суттєвого вдосконалення з одночасним поступовим усуненням суттєвих недоліків існуючого економіко-правового середовища для підприємництва в Україні [29].

Основними принципами подальшого вдосконалення на практиці податкової політики України є декриміналізація комерційної сфери та законне

ведення бізнесу, всіх секторів та елементів підприємницької діяльності, маючи за основу «реабілітацію» нелегальної частини суспільно-економічної діяльності.

Існує нагальна потреба у здійсненні заходів, які б не лише мінімізували негативні соціально-економічні наслідки глобалізації, а й суттєво підвищили конкурентоспроможність вітчизняних підприємств на внутрішньому та зовнішньому ринках. З метою підвищення конкурентоспроможності та зміцнення фінансової безпеки вітчизняних підприємств держава повинна проводити ефективну політику субсидування [11].

Найважливішими аспектами, що впливають на рівень економічної безпеки підприємств, виступають цілісність нормативно-правового підґрунтя, ставки податків, можливість доступу до світових ринків, регіональна та національна атрактивність для інвестування. Перш за все, економічна безпека підприємств визначається станом економічної безпеки країни та регіонів. Дана ситуація спричинена тим, що вона ґрунтується на фінансових, матеріальних та виробничих можливостях, а також сприятливих перспективах розвивання держав і регіонів. Багаторівнева концепція економічної безпеки суб'єктів господарювання на всіх рівнях дозволяє прогнозувати зовнішні загрози підприємствам.

Тому механізми забезпечення економічної безпеки в українських організаціях потребують суттєвих модифікацій та трансформацій із боку країни та всередині компаній.

РОЗДІЛ 2. ОГЛЯД ТА АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ТОВ «ЮРИСТ І БУХГАЛТЕР»

2.1 Загальна характеристика ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Юрист і Бухгалтер» – українська аудиторсько-консалтингова фірма, що розташована у місті Суми [26].

ТОВ «Юрист і Бухгалтер» в даний час є глобальним партнерством національних аудиторських фірм. Загальна кількість персоналу становить близько 6 осіб.

ТОВ «Юрист і Бухгалтер» в своїй діяльності здійснює юридичний супровід бізнесу в напрямку: захист інтересів клієнтів у судових тяганинах; консультація та супроводження під час укладання договорів; кредитні суперечки, стягнення боргів; розірвання, визнання договорів недійсними; трудові суперечки; подання інтересів у контролюючих органах (у тому числі під час перевірки); оскарження рішень ДПІ; створення підприємств, зміна директора, засновників, адреси, розміру статутного капіталу [26].

Розглянемо структуру основної діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер», що не змінюється протягом довгих років діяльності відображено на рисунку у додатку С.

Фундаментом послуг корпорації протягом тривалого періоду є аудит бухгалтерського обліку, на який припадає в 2023 році 56,4% наданих послуг товариства. У цій області компанія сильно відзначилась як один із найкращих у глобальному постачальницькому ринку послуг, який здійснює аналіз власної фінансової ситуації.

Другим за значенням напрямом надання консультаційних послуг консультації з питань оподаткування. Часто податкові аспекти стають дуже складними питаннями, що значно впливають на функціонування підприємств, внаслідок чого велика кількість компаній поручають вирішення аспектів

оподаткування фахівцям. Послугова допомога із податкових проектів неусталено варіюються в діапазоні 20-30 % функціонування компанії.

Дані фінансової звітності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» як Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), Бухгалтерські довідки із Журналу 5 за період 2018-2022 років, що слугують базою для подальшого аналізу представлено у додатках Д-Р.

У таблиці 2.1 представлено суму виручки компанії в період 2018-2022 років та динаміка її зміни відповідно до кількості клієнтів яким надавалися бухгалтерські та юридичні послуги.

Таблиця 2.1 – Виручка компанії та кількісні показники осіб, яким ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за період 2018-2021 рр. надавали свої послуги, грн.

Роки	2018	2019	2020	2021	2022
Сума виручки	586542	829408	1031069	872880	892516
Кількість клієнтів, яким надали послуги	985	1002	1098	1164	1242

Постійне зростання суми виручки свідчить про успішність політики діяльності компанії. Так, за п'ять досліджуваних років приріст зріс на 34,3% і склав 892,5 тис. грн. ТОВ «Юрист і Бухгалтер» здійснює свою діяльність на території України як суб'єкт підприємницької діяльності.

Відповідно до таблиці 2.1 можна прослідкувати й динаміку нарощення кількості клієнтів компанії за останні п'ять років, та зросла на 20,7%. Таким чином спостерігається нарощення довіри до досліджуваної компанії зі сторони суб'єктів підприємницької діяльності.

В рамках роботи варто здійснити аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за 5 звітних періодів (2018, 2019, 2020, 2021, 2022 рр.). Для проведення порівняльного аналізу основних фінансово-господарських показників діяльності підприємства визначимо 2018 рік базисним, на основі чого визначатиметься зміну ключових метрик функціонування

товариства. Виконаємо огляд важливих параметрів економічної активності організації використовуючи для цього дані фінансової річної звітності датовані останніми 5 роками (додатки Д-Р).

Аналіз ключових економічних метрик комерційної активності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» визначимо згідно даних, що представлені в таблиці Т.1 додатка Т відповідно.

Отже, загалом варто відмітити зростання чистого доходу від надання послуг компанії за період 2018-2022 років на 305974 грн., або на 152,1%, що свідчить про нарощення обсягів надання бухгалтерських та юридичних послуг, а також популяризації діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер». При цьому за цей період діяльності зростає собівартість реалізованих послуг на 179555 грн., або на 133,37%, це свідчить про зростання витрат на надання різного роду послуг, що визначається шляхом калькуляції до розрахунку якої входить рівень зростання цін на енергоносії, витрати на відрядження, що є не можливими для ефективного консультування контрагентів з питань бухгалтерії та права.

При цьому валовий прибуток також зростає за п'ять досліджуваних років, але аналізуючи динаміку діяльності підприємства варто відмітити зростання прибутковості до 2020 року включно, починаючи з 2021 року відбувається певний спад в діяльності компанії, через не спроможність втримати стійкі позиції на ринку бухгалтерських та юридичних послуг, 2022 рік є роком часткового нарощення обсягів надання послуг, проте варто зауважити, що отримані результати діяльності в умовах повномасштабної війни є досить гарним показником, при тому у Сумах, де постійно відбуваються обстріли міста. Додатково варто зауважити, що в період з 2020 року підприємство мало збитки за своєю основною діяльністю від 96671 грн. в 2020 році до 96717 грн. в 2022 році.

З іншого боку, постійні обстріли міста спровокували той факт, що велика кількість конкурентоздатних компаній, в тому числі і консалтингових та юридичних компаній перенесли свою діяльність до більш спокійних міст: Київ, Черкаси, а компанії, що продовжують працювати в Сумах потребують

консультацій та рішення проблем, тому послуги ТОВ «Юрист і Бухгалтер» на сьогоднішній день на ринку користуються досить високим рівнем попиту.

Загалом за 2018-2022 рр. рента діяльності підприємства скоротилася до значення -12,92%, що спричинено зниженням рівня чистого прибутку на 131905 грн. або на 660,39% і в 2020-2022 роках спостерігається негативна тенденція до нарощення збитковості діяльності.

Із метою аналізу та оцінення власності й зобов'язань ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за даними бухгалтерської звітності можна використовувати показники, наведені в табл. У.1 додатка У.

Дані показники є основними при здійсненні діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» та аналізу ефективності використання основних засобів.

При цьому аналіз дебіторської заборгованості вказує на частку грошових коштів, що ймовірно буде визначено як заборгованість від ненадійного покупця послуг підприємства і буде списана в наступний звітний фінансовий період.

Відповідно до отриманих даних варто відмітити за 2018-2022 рр. зростання суми активів підприємства на 1402493 грн., вартість необоротних активів ТОВ «Юрист і Бухгалтер» зросла на 989485 грн., що свідчить про оновлення фондів та певну модернізацію основних засобів, зокрема транспортних засобів якими працівники компанії здійснюють виїзд до клієнтів на консультування. При цьому вартість оборотних запасів зросла на 413009 грн., що в основному за рахунок дебіторської заборгованості за виконані послуги перед клієнтами.

Варто відмітити скорочення суми грошових коштів на рахунок в банку на 21916 грн., що свідчить про зменшення рівня ліквідності підприємства, оскільки розрахунок за своїми короткостроковими зобов'язаннями буде певним чином складним за умов відсутності необхідної суми коштів на банківському рахунку.

З 2019 року варто відмітити скорочення власного капіталу за рахунок наявності непокритих збитків підприємства. При цьому поточні зобов'язання ТОВ «Юрист і Бухгалтер» залишаються більш-менш на стабільному рівні і за досліджуваний період 2018-2022 років зросли лише на 40176 грн.

В структурі зобов'язань ТОВ «Юрист і Бухгалтер» найбільшу частину

займають довгострокові зобов'язання, а саме кредити банків, що спричинено залученням значних сум для довгострокового інвестування у розвиток та модернізацію офісних приміщень та транспортних засобів підприємства.

Повний аналіз ефективності діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» не є можливим без аналізу показників ліквідності. Даний показник вказує на термін за яким підприємство може максимально швидко розрахуватися за власними зобов'язаннями. Аналіз показників ліквідності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» відображено в таблиці Ф.1 додатка Ф.

Загалом варто відмітити зростання показників ліквідності підприємства, окрім одного – коефіцієнта абсолютної ліквідності. Тобто, ТОВ «Юрист і Бухгалтер» має змогу в найкоротший термін розрахуватися за своїми зобов'язаннями перед постачальниками та кредиторами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності скоротився за період 2018-2022 років за рахунок скорочення сум грошових коштів на поточних рахунках підприємства в банках.

Отже, попри всі перешкоди ТОВ «Юрист і Бухгалтер» володіє всіма рисами в контексті здійснення ефективного управління підприємством. За результатами показників діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» варто стверджувати, що підприємство з кожним роком нарощує показники самостійності та автономності від зовнішніх джерел фінансування, а також працює в напрямку постійної модернізації своєї діяльності та залучення інноваційних технологій діяльності та консультивання клієнтів.

2.2 Організація бухгалтерського обліку на ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Сьогодні юридичні послуги та послуги в сфері бухгалтерії є одним із найважливіших та необхідніших напрямків діяльності компаній на ринку.

ТОВ «Юрист і Бухгалтер» є платником єдиного податку третьої групи, який є платником ПДВ, оскільки ці господарські товариства визначені п. 296.1. 296.1.2 ст. відповідно до пункту Глава 296 XIV ПК України, мають вести облік

не лише доходів, а й витрат. У принципі, вони можуть виправдати відсутність первинних документів відсутністю обов'язку, який міститься у статті 296 (1). Розділ 296 Україна XIV. ПК та наказу про нього №1637 [26].

Документальне оформлення господарської діяльності, складання і зберігання первинних документів і облікових документів та виправлення в них помилок регулюється Законом № 88 [12].

Первинні квитанції (включаючи електронні), а також Книга обліку доходів (Книга обліку доходів і витрат) повинні зберігатися протягом 3 років з дати останнього запису в Книзі [1].

Облік продажів послуг подібний до обліку звичайних комерційних операцій та облік надання послуг, але з певними відмінностями. Для відображення в бухгалтерському обліку розрахунку з клієнтами за наданні послуги можна скористатися такими субрахунками [33]:

- за кредитом субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» відображається дохід від послуг, що було надано;

- за дебетом субрахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» відображається сума витрат на надання послуг [1].

Відповідно до пункту 8 НП(С)БО 15 «Дохід» дохід від реалізації послуг підлягає обліку в бухгалтерському обліку за одночасного виконання таких умов:

- можливі небезпеки й користь, що стосуються прав власності на послугу, переходять до покупця;

- компанія не буде управляти або контролювати продані послуги в майбутньому;

- розмір доходу (виручки) від надання таких послуг може бути достовірно визначений;

- певно, що економічна вигода бізнесу в результаті операції збільшиться, а затрати, що мають безпосередній зв'язок із операціями та які можна точно розрахувати [32].

Ці умови реалізуються станом на момент фактичного одержання послуги споживачем. Це означає, що на певне число отримання послуги клієнтом,

підписання акту виконаних робіт продавець повинен відобразити дохід у себе в обліку.

Із метою оподаткування єдиним податком дохід, розраховується відповідно до документації в Книзі обліку доходів (Книзі обліку доходів та витрат) згідно з результатами діяльності за закінченням робочої зміни, впродовж якої одержаний дохід. А доходом у платників єдиного податку вважаються надходження на поточний рахунок платника єдиного податку та/або суми, одержаної у вигляді готівки за надану послугу (існують і інші джерела доходів, але в даному контексті їх не розглядаємо). Інформація, представлена у Книзі, слугує підґрунтям для заповнювання податкової декларації платника єдиного податку [28].

Господарські операції систематизуються у журналах обліку за такими категоріями: Журнал 1-мс – відображає інформацію про облік активів, Журнал 2-мс – розкриває дані про облік капіталу та зобов'язань, Журнал 3-мс – представляє дані про облік доходу, Журнал 4-мс – демонструє відомості обліку затрат. [11].

Відомості з Журналів 1-мс та 2-мс використовуються для формування Балансу, а з Журналів 3-мс та 4-мс – Звіту про фінансові результати (форма №2-мс) [11].

Варто відмітити, що перший етап під час налагодження роботи будь-якого підприємства та популяризації його послуг на ринку, є створення сайту компанії, що включає значні витрати засновника. Співвідношення витрат, пов'язаних з розробкою та реєстрацією сайту компанії, наведено у таблиці А.Б.1 додатка А.Б.

Основну увагу в цьому випадку слід приділити рахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів», на котрий при здійсненні операцій акумулюються всі витрати на розробку сайту, його реєстрацію, а потім списуються шляхом формування первісної вартості на рахунок 125 «Авторські та суміжні права», після того як сайт було введено у роботу [32].

Для прикладу розглянемо ситуацію коли ТОВ «Юрист і Бухгалтер» ухвалило рішення про створення власного сайту, внаслідок чого було визначено наступні статті витрат:

- витрати на розробку сайту сторонньою компанією в розмірі 24 000 грн. (включаючи ПДВ);
- витрати на реєстрування домену та обслуговування веб-сайту у розмірі 600 грн. (з ПДВ);
- витрати на рекламний проєкт у вигляді 6 000 грн. (з урахуванням ПДВ) – просування та популяризація юридичних та бухгалтерських послуг компанії;
- встановлено термін корисного використання сайту – 10 років.

Наступним досить важливим фактом є відображення в бухгалтерському обліку наданих послуг ТОВ «Юрист і Бухгалтер» (додаток Х).

Щодо документального наданих послуг клієнтам ТОВ «Юрист і Бухгалтер», то у випадку здійснення попередньої оплати за певні види послуг відбувається надання рахунку на здійснення переплати з вказаними точними реквізитами компанії, а далі за виконаними роботами підписується акт виконаних робіт.

Одним із основоположних аспектів впливу на спрощену систему оподаткування залишаються пені по 3 групі підприємств, що на єдиному податку. Штраф за третьою групою становить 15% суми доходу, одержаного за звітний період. Санкції можуть бути накладені на організацію в ситуаціях і обсягах, визначених у таблиці А.В.1 додатка А.В [2].

Після ухвалення Верховною Радою України від третього кварталу 2019 року двох законопроектів, спрямованих на скорочення тіньової економіки на ринку України, які, із своєю сторони, пропонували концепцію ступеневого впровадження застосування реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО) у всіх організаціях, відбулося також поширення адміністративної відповідальності (штрафів) за порушення, пов'язані із використанням РРО (додаток Ц).

Крім того, суб'єкти оподаткування, які перебувають на Спрощеній системі оподаткування, мають можливість одержати штраф за запізнене виконання

платежу із Єдиного податку (ЄП), термін для яких за 3 групою становить 10 днів після подання податкової декларації. У такому випадку нараховується штраф у розмірі 10% від суми податку за затримку менше 30 днів і 20% від суми податку при затримці 30 днів і більше [32].

Поряд із нарахуванням штрафних санкцій підприємець, котрий невчасно вніс платіж із Єдиного податку, повинен платити пеню, що обчислюється з першого робочого дня, наступного за останнім днем терміну плати даного ЄП, і обчислюється відповідно формули (2.1):

$$П = С * Кд * Ус / К \quad (2.1)$$

де, П – пеня;

С – сума боргу у гривнях;

Кд – кількість днів прострочення сплати ЄП;

Ус – найбільша з облікових ставок Національного банку, що діють на день виникнення податкової заборгованості та на день її погашення;

К – кількість днів у календарному році.

Розглянемо формулу виплати пені та штрафу за несвоєчасну сплату ЄП у наступній ситуації та розглянемо особливості відображення даної ситуації у бухгалтерському обліку.

ТОВ «Юрист і Бухгалтер», що знаходиться на спрощеній системі оподаткування – 3-тя група єдиного податку (ЄП), мало сплатити ЄП 1 березня 2021 року, але за певних обставин податок було сплачено на 14 днів пізніше, станом на 14 березня НБУ облікова ставка становила 10% річних. Величина податкового зобов'язання з підприємств склала 16 000 грн. Обчислимо суму штрафних санкцій та фінансових покарань:

Сума штрафу = 16000 грн. * 0,2 = 3200 грн, тому що термін прострочення менше 30 днів;

Сума штрафу = 16 000 грн * 13 днів * 10% / 365 днів. = 56,99 грн.;

Величина штрафу та відсотків за заборгованість = 56,99 грн. + 3200 грн. = 3256,99 грн.

Інформація про документацію штрафів в бухгалтерському обліку відображена у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Штрафи за прострочення сплати ЄП третьої групи ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

№	Зміст господарської операції	Дт	Кт	Сума, грн.
1	Отримано рішення про сплату штрафів, пені до бюджету	948	641	3256,99
2	Закрито визнані штрафи, пені на фінансовий результат	791	948	3256,99

Отже, можна зробити висновок, що до основних штрафних санкцій, з якими можна зіткнутися під час підприємницької діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» на спрощеній системі оподаткування, належать:

1) пені за несвоєчасну сплату ЄП, що дорівнює 50% для суб'єктів оподаткування 1-2 груп та від 10 до 20% залежно від терміну затримки сплати для платників 3-ї групи;

2) штрафи за перевищення розміру верхньої межі доходів у розмірі 15 відсотків надлишкової суми;

3) інші види стягнень (несвоєчасне складання звітів, самостійне виправлення помилок тощо) [16].

З розширенням обхвату застосування новітніх інформаційних технологій в управлінні підприємствами відбулася модифікація їх моделі управління, яка потребує оновлення класичної концепції провадження адміністративної діяльності. Механізм внутрішнього регулювання підприємств електронної комерції – це сукупність механізмів контролю, які діють відповідно до ризиків, що виникають у процесі ведення бізнесу у сфері е-комерції [48].

У рамках поняття «основна діяльність підприємств електронної торгівлі» слід розуміти різні види підприємницької діяльності, у тому числі виконання робіт, надання послуг, що є основною метою створення підприємства та забезпечує основне частка його доходу, а також сучасні інформаційні технології,

системи та засоби зв'язку. Оскільки основна діяльність підприємств електронної комерції включає різнопланову господарську діяльність, виникає необхідність організації контрольної діяльності за напрямками її реалізації.

Важливими складовими регулювання основних операцій компаній варто вважати наступними:

- перевірка законності організаційних принципів та правової бази основної діяльності суб'єкта господарювання;
- аналіз і моніторинг ризиків у діяльності суб'єктів електронної сфери комерції;
- контроль доходів, витрат та результатів основної діяльності підприємств е-комерції [34].

Варто зазначити, що виділення першого напрямку контролю в контексті контролю за основною діяльністю є важливим і необхідним, оскільки вітчизняне законодавство загалом є нестабільним, особливо у сфері управління електронним бізнесом, а тому вимагає постійного спостереження та контролю, або визначення відповідності господарської діяльності цього суб'єкта вимогам законодавства та нормативно-правовим актам [37].

Після аналізу рівня виконання найважливіших нормативно-правових стандартів та актів, можна підбити підсумок, що товариство аналізує, оцінює та контролює ризики, так як воно прямо асоційовані із зовнішніми умовами бізнесу електронної комерції. Варто зазначити, що природа результату є ймовірнісною, коли мова йде про ризик, зазвичай мають на увазі ймовірність небажаного наслідку.

2.3 Аналіз поточного стану економічної безпеки ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Варто відмітити, що способи оцінки рівня безпеки підприємства були розглянути у п. 1,2, одним з них є визначення шляхом розрахункових операцій стану та рівня економічної безпеки підприємства, а також рівня надійності потенційних партнерів підприємства.

Використовуючи модель аналізу рівня фінансової безпеки підприємства ТОВ «Юрист і Бухгалтер» проведемо оцінку стану системи управління фінансовою безпекою даного підприємства. За допомогою фінансових показників можна набагато точніше оцінити стан справ на підприємстві через те, що використовуються тільки дані фінансової звітності підприємства за період 2018-2022 років. Таким чином можна визначити рівень фінансової безпеки ТОВ «Юрист і Бухгалтер», спроможність розраховуватися за своїми зобов'язаннями (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Оцінка ліквідності та платоспроможності ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Показник	Роки					Відхилення 2022/2018 рр.
	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Загальний коефіцієнт покриття (платоспроможності)	1,66	3,01	4,12	3,89	4,07	2,41
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,43	2,89	3,54	3,29	3,46	2,03
3. Коефіцієнт незалежної (забезпеченої) ліквідності	0,20	0,28	0,32	0,31	0,31	0,11
4. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,05	0,001	0,003	0,003	-0,077
5. Частка оборотних активів в загальній сумі активів	0,85	0,34	0,37	0,38	0,38	-0,47
6. Частка виробничих запасів в оборотних активах	0,07	0,05	0,06	0,06	0,06	-0,01

Загалом варто відмітити зростання показників ліквідності підприємства, окрім одного – коефіцієнта абсолютної ліквідності, що визначає рівень забезпеченості підприємства найбільш ліквідними активами – грошовими коштами. Коефіцієнт абсолютної ліквідності скоротився за період 2018-2022 років за рахунок скорочення сум грошових коштів на поточних рахунках підприємства в банках.

Проте в загальній ситуації варто зауважити, що на практиці досліджуване підприємство ТОВ «Юрист і Бухгалтер» має змогу в найкоротший термін сплатити свої зобов'язання перед кредиторами.

Іншим основним показником ефективності діяльності підприємства є фінансова стабільність. Даний показник передбачає, що ресурси, інвестовані у бізнес, мають бути відшкодовані за рахунок прибутку, отриманого від здійснення цієї діяльності, а отриманий прибуток за звітний період має забезпечувати фінансову автономію та незалежність компанії від залучення зовнішніх каналів фінансування придбання певних активів або інших робіт.

Таким чином, за результатами показників діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» варто стверджувати, що підприємство з кожним роком нарощує показники самостійності та автономності від зовнішніх джерел фінансування, проте досягнення високих рівнів абсолютної ліквідності та платоспроможності – це довгострокова ціль.

Для аналізу системи фінансової безпеки підприємства здійснимо прогнозне оцінювання імовірності банкрутства ТОВ «Юрист і Бухгалтер» на основі використання зарубіжних моделей Ліса, Тофлера, Альтмана та Спрінгейта, що наведено в додатку Ш.

У таблиці Ш.1 додатка Ш наведемо інформацію для обчислення передбачення інсолвентності підприємства через використання коефіцієнта Бівера та розрахуємо сам показник для ТОВ «Юрист і Бухгалтер». Згідно з обчисленнями, фінансове положення компанії у 2018-2022 рр. поліпшилося (коефіцієнт Бівера у 2022 р., порівняно з 2018 р., зріс на 0,144 пункти), але він не досяг потрібного рівня, що підтверджує про високу можливість неплатоспроможності.

У таблиці Ш.2 додатка Ш представимо інформацію для прогнозування імовірності фінансових проблем в організації, використовуючи коефіцієнт Альтмана, та проведемо розрахунок даного показника для ТОВ «Юрист і Бухгалтер». Отже, обчислений Z-показник за моделлю Альтмана свідчить про малу ймовірність банкрутства ТОВ «Юрист і Бухгалтер» ($Z < 2,67$).

У таблиці Ш.3 додатка Ш приведемо інформацію для передбачення можливості фінансових проблем у підприємства з використанням коефіцієнта Таффлера та проведемо розрахунок цього показника для ТОВ «Юрист і

Бухгалтер». Так як коефіцієнт Таффлера менший за 0,5, то загроза банкрутства досліджуваного підприємства ТОВ «Юрист і Бухгалтер» можлива, але вона мізерна.

У таблиці Ш.4 додатка Ш представимо дані для аналізу можливості банкрутства у товариства з обмеженою відповідальністю за допомогою відповідного показника Спрінгейта, тому визначимо значення даного показника для ТОВ «Юрист і Бухгалтер». Розрахований коефіцієнт Спрінгейта упродовж 2018-2020 рр. діяльності підприємства був на рівні меншому за 0,862, тому, в тому періоді була висока загроза банкрутства ТОВ «Юрист і Бухгалтер», в наступних двох роках діяльності 2021-2022 значення є більшим за 0,862, тому ймовірність банкрутства є мінімальною.

У таблиці Ш.5 додатка Ш представимо відомості для обчислення прогнозування фінансових проблем в організації за допомогою коефіцієнта Ліса та проведемо розрахунок цього показника для ТОВ «Юрист і Бухгалтер». Отриманий розрахунок коефіцієнта Ліса протягом 2018-2022 рр. перевищує 0,037, отже, можна припустити, що існує ризик банкрутства ТОВ «Юрист і Бухгалтер» фінансова стійкість підприємства на мінімальному рівні.

Проблему неможливості використання зарубіжних методик, у практиці оцінювання фінансового стану українських підприємств, спробував вирішити вітчизняний економіст О. Терещенко (таблиця Ш.6 додатка Ш). Згідно з підходом до розрахунку Терещенка, вірогідність банкрутства у 2018-2022 рр. є мінімальною, тому що $Z > 0,55$ і лише в 2020 році ймовірність такого банкрутства є високою, а таким чином в цьому 2020 році, підприємство мало незадовільний фінансовий стан.

У табл. 2.4 представлено узагальнену інформацію щодо результатів вищезгаданих методів оцінки можливості банкрутства ТОВ «Юрист і Бухгалтер».

Таблиця 2.4 – Узагальнюючі дані результатів наведених вище методик оцінки ймовірності банкрутства для ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за період 2018-2022 рр.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
За моделлю Бівера	-0,510	-0,493	-0,556	-0,218	-0,366
	Б	Б	Б	Б	Б
За моделлю Альтмана	0,894	0,917	1,140	1,001	0,983
	ФС	ФС	ФС	ФС	ФС
За моделлю Таффлера	0,310	0,344	0,258	0,424	0,417
	ФС	ФС	ФС	ФС	ФС
За моделлю Спрінгейта	0,792	0,823	0,423	1,225	1,147
	ФС	ФС	ФС	ФС	ФС
	1,085	1,250	-18,450	12,290	11,894
	ФС	ФС	Б	ФС	ФС

Б – ймовірне банкрутство

ФС – показник наближений до фінансової стабільності

Таким чином, після оцінки передбачення можливості банкрутства ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за використання вищезгаданих коефіцієнтів на кінець 2022 року свідчить про те, що організації характерна висока ймовірність банкрутства, оскільки протягом 2018-2022 рр. відзначаємо збиткову діяльність компанії, за рештою показників ймовірність банкрутства є мінімальною, а показники фінансової стійкості підприємства є досить високими.

Для того, щоб надати інформацію про параметри господарської діяльності, які створюють загрозу неплатоспроможності або сприяють (забезпечують) інтенсивному розвитку підприємства необхідна фінансова звітність, що формується та показує реальний фінансовий стан підприємства завдяки ефективно побудованому бухгалтерському обліку. На підставі фінансової звітності можна оцінити, чи існує реальна можливість відновлення (або втрати) платоспроможності протягом певного періоду часу, за видами.

Підбиваючи підсумки дослідження, можна дійти висновку, що економічну безпеку підприємства слід досліджувати у взаємодії з бухгалтерською системою, що передбачає ряд заходів, вкладених у збереження активів, і облікових даних компанії у відповідність до вибраної стратегією і принципом безупинності

бізнесу. Економічна безпеку як об'єкт бухгалтерського обліку потребує урахування загроз зовнішнього і внутрішнього середовища на етапі становлення бухгалтерського обліку, переважно з метою захисту бухгалтерської інформації, що є комерційною таємницею, і попередження можливих ризиків.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

3.1 Оптимізація бізнес-процесів ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Основним завданням забезпечення економічної безпеки ТОВ «Юрист і Бухгалтер» має бути створення відповідних умов як для успішного функціонування даного підприємства сьогодні, так і для ефективного розвитку підприємства в майбутньому [8].

Шляхи поліпшення економічного стану підприємства повинні бути спрямовані на оптимальне використання власних активів компанії, необхідних для досягнення поставлених цілей, які можливі за рахунок зниження потенційних економічних загроз і підвищення економічної безпеки підприємства, такими шляхами передбачаються:

- створення умов для підвищення ефективності діяльності шляхом підтримки достатньої фінансової стабільності та ліквідності;
- впровадження нових інформаційних технологій і сучасного обладнання в діяльність компанії для підвищення прибутковості і конкурентоспроможності;
- підтримка оптимального розподілу кваліфікації та функціональних обов'язків співробітників компанії на відповідному рівні;
- впровадження сучасних заходів щодо захисту навколишнього середовища від шкідливого впливу на діяльності компанії;
- забезпечення ефективного правового захисту всіх сфер підприємницької діяльності;
- забезпечення належного захисту комерційних інтересів підприємства та внутрішньої інформації, а також досягти належного рівня взаємодії між усіма структурними підрозділами компанії;
- забезпечення ефективних заходів безпеки для співробітників, капіталу, активів і ділових інтересів [17].

Для підвищення економічної безпеки підприємства важливо не тільки ретельно розробити і впровадити ці заходи, а й підтвердити можливість застосування тих чи інших інновацій.

Одним з фундаментальних шляхів формування системи економічної стійкості бізнесу є розробка майбутніх планів і управління їх реалізацією. Ця фаза складається з стратегічного планування розвитку компанії з врахуванням потенційних загроз.

Крім того, одним з найрезультативніших облікових інструментів, який може бути використаний на практиці для підвищення рівня економічної безпеки господарюючого суб'єкта, є облікова політика. Традиційно основною метою облікової політики є інформаційний підхід, який береться за основу для визначення цільового напрямку такої облікової політики, тобто про майно та фінансовий стан підприємства, результати його діяльності, що необхідно усім, хто використовує фінансову звітність для здійснення відповідних рішень. Вибір конкретного методу обліку для індивідуальних економічних цілей полягає не тільки в тому, що користувач отримує більш-менш достовірну картину фінансового і майнового стану підприємства, фінансових результатів і руху грошових коштів, а й у виборі фінансової системи [22].

Хотілося б також звернути увагу на те, що вибір того чи іншого методу обліку при формулюванні облікової політики має подвійний вплив на економічну безпеку підприємства. Розглянемо, наприклад, ситуацію, в якій підприємство створює резерв по сумнівних боргах. Згідно з вимогами П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», існує 3 способи розрахунку резерву. Оскільки резерв розраховується на суму, зазначену в бухгалтерському балансі, розмір нарахованих резервів залежить від того, який метод обраний, і, відповідно, від розміру оборотних активів компанії.

Процес розробки облікової політики з акцентом на питання забезпечення економічної безпеки повинен, принаймні, забезпечувати вирішення наступних завдань:

- достовірне відображення інформації фінансової звітності, необхідної всім групам користувачів, як зовнішнім, так і внутрішнім;
- ефективний вибір методів оцінки та обліку страхування підприємства від ризику і загрози значної втрати грошових коштів, зокрема неповернення дебіторської заборгованості або практично всіх фінансових інструментів;
- накопичення достатніх коштів для підтримки достатнього технічного стану підприємства за рахунок вибору методу розрахунку оптимальної амортизації для різних груп основних засобів;
- оптимізація оподаткування, якщо це можливо, особливо якщо метод бухгалтерського обліку безпосередньо впливає на розмір податкових пільг, наприклад, на вибір відповідного методу оцінки акцій компанії;
- всі основні сфери діяльності, зокрема фінансові показники, екологічні показники, ринки збуту (відносини з клієнтами і конкурентами), оптимізація внутрішніх бізнес-процесів, причому будь-яких, включаючи використання запасів в основній діяльності, людські ресурси і т. д. [8].

У той же час при розробці облікової політики важливо переконатися, що прийняті до уваги керівні принципи досягнення ключових показників ефективності підприємства. Як відомо, в актуальній практиці керівництва, контролю та звітності стають все більш значимими не тільки показники фінансового характеру, а й нефінансові, що характеризують ефективність бізнесу з різних позицій, які безпосередньо пов'язані з економічною безпекою. Тому при визначенні облікової політики важливо не тільки відобразити традиційні економічні об'єкти в бухгалтерському обліку та звітності, а й уточнити підхід, що передбачає, перш за все, склад нефінансових показників [22].

Узагальнюючи всі рекомендації щодо підвищення рівня економічної безпеки підприємства, пропонуються наступні практичні способи її зміцнення на практиці:

- необхідно забезпечити високу операційну ефективність і стабільність фінансових показників. З підвищенням фінансової стабільності компанія більш

ефективно оперує грошовими коштами і використовує їх для безперебійного процесу виробничої та торговельної діяльності;

- досягти відповідного рівня кваліфікації працівника і тим самим підвищити продуктивність праці; адже від професійного рівня залежить збільшення кількості наданих послуг, стабільність економічного розвитку, досягнення основних цілей;

- удосконалити систему розрахунків. На практиці це забезпечує стабільність фінансових потоків, а також підвищує рівень оптимізації потенціалу компанії;

- збільшити інвестиції в ресурсозбереження та технології енергетичної ефективності. Ресурсозбереження дозволяє економно використовувати природні ресурси і збільшити виробництво при тій же кількості використовуваних матеріалів, крім цього в даному напрямку передбачається використання альтернативних джерел енергії в основній діяльності [17].

Виходячи з вищенаведених матеріалів, варто запропонувати наступні методи підвищення ефективності:

- при постановці цілей підприємства з економічної безпеки реалізується головна мета – отримання прибутку;

- з боку держави варто розробити систему законів, що захищатимуть інтереси суспільства;

- економічний режим підприємства повинен полягати в тому, що ресурсозбереження є джерелом додаткового підвищення рівня фінансової стійкості підприємства та скорочення собівартості наданих послуг.

Таким чином, економічна безпека дозволяє підтримувати стабільне функціонування підприємства незалежно від зовнішніх і внутрішніх загроз. На практиці необхідність зміцнення економічної безпеки полягає в тому, що стійке існування компанії залежить від рівня її економічної підтримки.

3.2 Діджиталізація бухгалтерського обліку – процес трансформації методів забезпечення економічної безпеки підприємств

На сьогоднішній день має місце потреба в цифровій модернізації усіх сфер бізнесу, зокрема для такого підрозділу, як бухгалтерський облік, оскільки на основі актуальності облікових даних генерується точна інформація для інвесторів, а також для власників бізнесу щодо фінансової та господарської діяльності компанії.

Цифровізація – це система модифікації підприємства, впроваджуючи сучасні технології та інструменти, що можуть допомогти у просуванні бізнесу, поліпшувати його позиції на ринку, кооперацію із клієнтами та автоматизувати більшу частину процесів.

Однією з областей застосування цифрових технологій в обліку, аналізі, контролі та оподаткуванні є блокчейн – інноваційний підхід, який розповсюджується у більшості бізнесах. Цей інструмент, заснований на бухгалтерському обліку, впроваджує оновлений спосіб зберігання та поширення інформації. Нововведення для ТОВ «Юрист і Бухгалтер» вирішить питання, коли бухгалтери зберігають дані на різних носіях та місцях, що створює складнощі для їх об'єднання та перевірки. Блокчейн, наприклад, дозволяє сторонам виставляти рахунки у цифровому вигляді, усі документи передаються у цифровому вигляді, а процес відстежується онлайн.

В рамках технології блокчейн програмне забезпечення передбачає створення мобільного додатку, де клієнти ТОВ «Юрист і Бухгалтер» мають змогу переглядати відсоток готовності аудиторського висновку чи надання інших бухгалтерських послуг, отримувати консультації та відповіді на питання в режимі реального часу, крім цього в даному додатку передбачається перегляд відповідей фахівців ТОВ «Юрист і Бухгалтер» на найбільш поширені питання щодо юридичних та бухгалтерських консультацій. Даний додаток передбачається щось на кшталт додатків сучасних приватних установ.

Далі варто здійснити розрахунок бюджету на реалізацію мобільного додатку (табл. Щ.1 додатка Щ)

Відповідно до прогнозованих розрахунків на запровадження мобільного додатку з боку підприємства передбачаються витрати на рівні 85 тис. грн.

В результаті впровадження даного додатку передбачається збільшення потоку клієнтів та отримання додаткових доходів за рахунок швидких онлайн консультацій в умовах реального часу. Далі варто здійснити прогноз приросту чистого доходу від надання послуг за методом експертних оцінок, використавши опитування провідних спеціалістів та керівників досліджуваного підприємства ТОВ «Юрист і Бухгалтер», що погодили реалізацію даного проекту (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Прогноз чистого доходу на ТОВ «Юрист і Бухгалтер», грн.

Працівники підприємства	1	2	3	4	5	6
Приріст чистого доходу (виручки) від надання послуг, грн.	25000	25500	25000	24500	24200	23800

Далі необхідно перевірити на надійність і точність прогнозних показників чистого доходу для подальшого дослідження та розрахунків.

Середньоквадратичне відхилення, що характеризує множину думок окремих експертів щодо середнього значення, варто визначити, використовуючи за формулою Х.1, розрахунки подано в табл. Ю.1 додатка Ю.

Далі варто розрахувати середньоквадратичне відхилення прогнозних значень чистого доходу(виручки) від реалізації проекту:

$$\alpha = \sqrt{\frac{2294285,71}{6}} = 618,37$$

Далі варто розрахувати коефіцієнт варіації, який характеризує однорідність сукупності думок експертів щодо реалізації проекту із створення додатку:

$$w = \frac{\alpha}{O_c} \times 100\% = \left(\frac{618,37}{24571,43} \right) \times 100 = 2,52\%$$

Розрахункове значення коефіцієнта варіації $\omega < 33\%$, тому узагальнення експертних висновків вважається однорідною, що відображає вірогідність застосування методу експертного оцінювання для подальших розрахунків.

Найбільш вірогідний обсяг продажів (В) визначається усередненим методом і передбачається на рівні 24 666,66 грн., як середнє значення ряду: 25000 ; 25500; 25000; 24500; 24200; 23800, якщо песимістичне (найнижче) значення (Р) дорівнює 23800, то оптимістичне (найвище) значення (О) дорівнює 25500.

Далі варто розрахувати прогнозовану величину збільшення чистого доходу від надання послуг, приріст повних витрат на виробництво та удосконалення надання послуг, приріст прибутку від реалізації проекту та приріст чистого прибутку в результаті пропонованих заходів, що представлено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Очікувані результати реалізації проекту, грн.

Показники	Розрахунок прогнозованих показників, грн.	Прогнозовані показники, грн.
Зменшення збитку від надання послуг із запровадженням моб. додатку	$O_{п} = (O + 4 * B + P) / 6 = (25500 + 4 * 24500 + 23800) / 6$	24550
Приріст повних витрат на удосконалення наданих послуг	6951,42 + 85,0	7036,42
Зменшення збитку від надання послуг	17513,58 + (-114540)	-97026,42
Зменшення чистого збитку	-96699 + 14361,14	-82337,86

Таким чином, в результаті впровадження мобільного додатку на досліджуваному підприємстві ТОВ «Юрист і Бухгалтер» чистий прибуток від надання послуг за період реалізації проекту збільшиться на 24 666,66 грн. Загальні витрати на виробництво і надання послуг планується до збільшення на

7036,42 грн. Прибуток від послуг збільшиться, що спровокує скорочення збитку від реалізації та чистого збитку, варто відмітити, що даний проект є досить ефективним та фінансово вигідним, за рахунок невеликих фінансових витрат на проведення заходу.

Іншим напрямком оптимізації бізнес процесу та збільшення рівня економічної безпеки досліджуваного підприємства ТОВ «Юрист і Бухгалтер» є впровадження CRM-системи.

Управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM) – це забезпечення, яке використовується для адміністрування ділових стосунків із клієнтами, що включає збирання, аналіз та надання надійного сховища інформації про споживачів, постачальників та партнерів.

На практиці передбачається, що для впровадження системи необхідно не тільки придбати саму систему на 1 рік, але і оплатити програмісту настройку системи, створення базових налаштувань, калькулятори для автоматичного замовлення, технічні характеристики і повноцінну роботу внутрішніх модулів системи. Далі варто здійснити розрахунок бюджет цього заходу, по типу як із мобільним додатком (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Витрати на запровадження CRM-системи в ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Витрати	Кількість	Вартість, грн
Придбання системи CRM	1	200000
Налаштування системи та навчання персоналу	1	30000
Мікропрограма автоматичних комерційних пропозицій	1	20000
Разом		250000

Отже, передбачається відповідно до розрахунків, що впровадження CRM-системи на ТОВ «Юрист і Бухгалтер» потребуватиме 250 тис. грн. Проте така інвестиція допоможе налагодити облік та ефективність збору інформації та вчасності відображення її в бухгалтерському обліку, а також отримання прозорості

інформації про стан справ підприємства для управлінського персоналу.

Далі варто здійснити прогноз приросту чистого доходу (виручки) від запровадження нової системи обліку за методом експертних оцінок, використавши опитування провідних спеціалістів та керівників відділів досліджуваного підприємства ТОВ «Юрист і Бухгалтер», що погодили реалізацію даного проекту (табл. Я.1 додатка Я).

Далі необхідно перевірити на надійність і точність прогнозних показників чистого доходу для подальшого дослідження та розрахунків, за методикою як раніше вже розраховували ефективність мобільного додатку (табл. Я.2 Додатка Я).

Далі варто розрахувати середньоквадратичне відхилення прогнозних значень чистого доходу (виручки) від реалізації проекту із запровадженням нової CRM-системи:

$$\alpha = \sqrt{\frac{21088571,43}{6}} = 1874,77$$

Далі варто розрахувати коефіцієнт варіативності, що характеризує однорідність узагальнення думок фахівців щодо реалізації проекту із створення додатку:

$$w = \frac{\alpha}{O_c} \times 100\% = \left(\frac{1874,77}{77485,71}\right) \times 100 = 2,42\%$$

Розрахункове значення коефіцієнта варіації $\omega < 33\%$, тому сукупність експертних висновків вважається однорідною, що вказує на можливість використання експертних оцінок для подальших розрахунків.

Найбільш вірогідний обсяг продажів (В) визначається усередненим методом і передбачається на рівні 77517 грн., як середнє значення ряду: 75000;

77000; 80000; 78500; 79200; 75400, якщо песимістичне (найнижче) значення (P) дорівнює 75000, то оптимістичне (найвище) значення (O) дорівнює 80000.

Далі варто розрахувати прогнозовану величину збільшення чистого доходу від надання послуг в результаті запропонованих заходів:

$$O_{\text{п}} = (O + 4 * B + P) / 6 = (80000 + 4 * 77500 + 75000) / 6 = 77517 \text{ грн.}$$

Таким чином, очікуємо збільшення чистого прибутку (профіту) від надання послуг:

$$77517 / 892516 * 100 \% = 8,68\%,$$

де 892516 грн. – це базове значення чистого прибутку (дохід) від надання послуг .

Чистий прибуток (дохід) від надання послуг в рік реалізації проекту планово складе:

$$892516 + 77517 = 970033 \text{ грн.}$$

Далі варто розрахувати загальну вартість проекту за рік. Загальна собівартість реалізації (PV) в базовому році склала 717670 грн, у тому числі постійні витрати – 41893 грн., змінні витрати – 252779 грн.

Далі варто розрахувати приріст змінних витрат за рік реалізації проекту:

$$252779 * 0,0868 = 21941,22 \text{ грн}$$

Реалізація заходу із впровадження та розробки мобільного додатку вимагає витрат у розмірі 250 грн., таким чином, загальне збільшення витрат реалізації проекту складе:

$$21941,22 + 250,0 = 22191,22 \text{ грн.}$$

Далі варто розрахувати збільшення прибутку від продажу за рік реалізації проекту з різниці між збільшенням чистого прибутку (доходу) від надання послуг і збільшенням загальних витрат:

$$\Delta \text{Пр} = 77517 - 22191,22 = 55325,78 \text{ грн.}$$

Отже, прибуток від надання послуг в рік реалізації проекту передбачається на рівні:

$$55325,78 + (-114540) = -59214,22 \text{ грн.,}$$

тобто у підприємства в попередній рік діяльності була значна сума збитку, яка має скорочуватися в наступні роки діяльності.

За умовами рівняння -114540 грн. – це базове значення збитку підприємства до оподаткування.

Збільшення чистого прибутку від наданих послуг складе наступне:

$$55325,78 * (1 - 0,18) = 45367,14 \text{ грн.}$$

Таким чином, чистий прибуток від надання послуг за рік реалізації проекту передбачається:

$$-96699 + 45367,14 = -51\,331,86 \text{ грн,}$$

де 96699 грн – базове значення чистого збитку підприємства.

Отже, далі в таблиці А.А.1 додатка А.А сформуємо очікувані результати реалізації проекту.

Таким чином, в результаті проекту запровадження CRM-системи в діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» чистий прибуток від надання послуг за період реалізації проекту збільшиться на 43 995 грн. Загальні витрати на удосконалення надання послуг планується до збільшення на 22191,22 грн. Прибуток від надання послуг збільшиться, що спровокує скорочення збитку від реалізації та чистого збитку, варто відмітити, що даний проект також є досить ефективним та фінансово вигідним, за рахунок невеликих фінансових витрат на проведення заходу.

ВИСНОВКИ

Економічна безпека підприємства визначає стан захищеності ключових галузей та сфер його діяльності від впливу різноманітних загроз, що виникають через нестачу фінансових ресурсів, їх збалансованість та ліквідність. Тому економічну безпеку слід розглядати як надзвичайно складну багаторівневу систему, утворену низкою підсистем, кожна з яких має власну структуру та логіку розвитку. Дійсно, варто зазначити, що для забезпечення економічної безпеки підприємств необхідно сформулювати чіткі механізми виявлення та ідентифікації негативних факторів, що впливають на економічну безпеку.

Обліково-аналітичне забезпечення системи економічної безпеки підприємства – це процес збору, підготовки, реєстрації та обробки обліково-аналітичної інформації з метою забезпечення належного рівня захищеності фінансово-економічних інтересів підприємства на всіх рівнях діяльності та контролю від впливу внутрішніх (організаційних) і зовнішніх загроз, і на цій основі здійснення ефективного управління. Таким чином, обліково-аналітичне забезпечення формується на практиці через тісну взаємодію підсистеми бухгалтерського обліку та підсистеми економічного аналізу. Механізми обліково-аналітичного забезпечення включають методи збору інформації, її узагальнення та аналізу, а також певні способи надання інформації безпосереднім користувачам підприємства – керівництву підприємства, керівникам підрозділів та працівникам відділів аналізу та планування. Під захистом обліково-аналітичної інформації розуміється стан захищеності інформації та її інфраструктури в компанії від природних чи техногенних впливів, які можуть завдати шкоди власникам або користувачам інформації.

Найважливішими аспектами, що впливають на рівень економічної безпеки підприємства, є цілісність законодавчої бази, рівень оподаткування, доступ до світових ринків, регіональна та національна інвестиційна привабливість. Так як економічна безпека підприємств залежить від національної та регіональної економічної безпеки. Це пов'язано з тим, що вона базується на національних та

регіональних фінансах, сировинних ресурсах, виробничому потенціалі та перспективах розвитку.

ТОВ «Юрист і Бухгалтер» використовує багатофакторну модель аналізу рівня фінансової безпеки компаній для комплексної оцінки стану системи управління фінансовою безпекою відповідної компанії. За допомогою фінансових показників можлива більш точна оцінка стану компанії завдяки тому, що використовуються лише дані фінансової звітності компанії за період 2018-2022 роки. За даними дослідження, протягом останніх п'яти років показник фінансової безпеки підприємства залишався на дуже низькому рівні та почав частково зростати у 2022 році, досягнувши значення 1,175 (максимальне значення слід відмітити у 2021 році). Розрахунок коефіцієнту Бівера на кінець 2022 року ймовірності банкрутства досліджуваного підприємства ТОВ «Юрист і Бухгалтер» та оцінка прогнозів показує, що підприємство має більшу ймовірність збанкрутувати в період 2018-2022 рр., оскільки спостерігається дефіцитна діяльність підприємства, ймовірність банкрутства мінімальна за рештою показників, а показник фінансової стійкості підприємства є досить високим.

З огляду на вдосконалення бізнес-системи, CRM-система – це саме те, чого потребує сучасний ринок компаній, що надають юридичні та фінансові послуги: основним пріоритетом даних програмних продуктів є те, що ці системи добре синхронізуються з бухгалтерською програмою; також є можливість використовувати системи для управління господарською діяльністю компанії. Результати розрахунку показників економічної ефективності пропонувані заходів свідчать про їх результативність і можуть бути рекомендовані до реалізації, фінансові витрати на запровадження мобільного додатку та CRM-система в загальній сукупності складають 335 тис. грн, проте передбачуваний дохід від їх реалізації є досить значним. Таким чином, впровадження запропонувані заходів на досліджуваному підприємстві – ТОВ «Юрист і Бухгалтер» – матиме позитивний результат і, в свою чергу, вплине на рівень прибутковості діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. – Режим доступу: <https://zakon.help/article/nacionalne-polozhennya-standart-buhgalterskogo?menu=119>
2. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
4. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
5. Артем'єва О.О., Томша А.О. Бухгалтерський облік в умовах діджиталізації. 2020. С. 50–54. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/57711/1/%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A4%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%A6%D0%98%D0%AF%20%D0%A2%D0%95%D0%97%D0%98%D0%A1%D0%AB%202020%281%29-50-54.pdf>
6. Багацька К., Гейдор А. Бізнес-процеси в умовах діджиталізації економіки. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2019. № 5. С. 23–32.
7. Бардадим С. А., Невмержицька С. М. Діджиталізація в сфері управління персоналом організації. Економіка, менеджмент та аудит: сучасні проблеми, перспективи та напрями розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 22 лютого 2020 р.). Львів, 2020. С. 55–58.
8. Бенько М. М. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства : підручник. Київ : В-во Ліра-К, 2021. 560 с.

9. Бруханський Р. Ф. Параметри розвитку корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи підприємства. Облік і фінанси. 2020. № 1 (87). С. 13-19
10. Бруханський Р., Спільник І. Цифровий облік: поняття, витоки та актуальний дискурс. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 3-4. С. 7-20.
11. Бунда О.М., Богдан І.В. Бухгалтерський облік запасів в управлінні підприємством. Менеджер. 2019. № 4. С. 75-83.
12. Воскресенська Т. І. Аутсорсинг бухгалтерського обліку: сутність та особливості поширення в Україні. Бізнес Інформ. 2018. №1. С. 254-259.
13. Гайдаржийська О.М., Попович О.В., Юрківська З.Л. Недоліки організації обліку виробничих запасів та напрями їх вдосконалення. Формування ринкових відносин в Україні. 2018. № 10. С. 113-120.
14. Гангал Л.С., Церковнюк Я.С., Мандрик О.І., Главацький А.В. Облік, аналіз і звітність у забезпеченні управління виробничими запасами в контексті підвищення конкурентоспроможності та вартості вітчизняних підприємств. Ефективна економіка. 2018. № 10. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_10_39
15. Гусєва О. Ю., Легомінова С.В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 1 (23). С. 33-39
16. Давидюк Т.В., Легоцька Ю.І. Бухгалтерський аутсорсинг як інноваційний інструмент досягнення економічних переваг. Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2018. № 1 (3). С. 11–18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.1303983>.
17. Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. Економіка підприємства: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2018. 292 с.
18. Живець А. М. Комерційна діяльність: навч. посіб. Херсон: Олді-плюс, 2021. 308 с.
19. Жосан Г. Стан розвитку діджиталізації в Україні. Економічний аналіз.

2020. Том 30. № 1. Ч. 2. С. 44–52. – Режим доступу: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.044>

20. Іванова В. В. Планування і контроль на підприємстві: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2019. 443 с.

21. Карпенко О. В., Карпенко В. Д., Плікус І. Й. Цифровізація як чинник стійкого розвитку бізнесу. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій: монографія / Є. А. Карпенко, О. В. Карпенко, А. І. Мілька [та ін.]. Полтава: ПУЕТ. 2021. С. 170–183.

22. Кучер В.А. Визначення структури показників ефективності роботи підприємства як основа прийняття стратегічних рішень / В.А. Кучер // Економіка промисловості. 2015. № 1. С. 71-77.

23. Лобода Н., Чабанюк О., Кольба Р. Діджиталізація як функція облікової діяльності: коронакриза як контекст. 2021. – Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/337.pdf>

24. Максименко Д.В., Даниш Н.І. Аналіз резервів зниження собівартості продукції. Приазовський економічний вісник. 2019. № 5(16). С. 351–355. URL: http://rev.kpu.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/62.pdf.

25. Норд Г. Л., Цегельник Н. І. Розвиток бухгалтерського обліку розрахунків із покупцями та замовниками: особливості ведення господарської діяльності в інтернет-середовищі. Ефективна економіка. 2018. № 9. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_9_38

26. Офіційний сайт ТОВ «Юрист і Бухгалтер». – Режим доступу: <https://opendatabot.ua/c/37970745>

27. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. Галицький економічний вісник. 2021. № 1 (68). С. 70–76.

28. Петрова В. Ф. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз» (для студентів заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст та слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050901 – Облік і

аудит) / В. Ф. Петрова; Харків. нац. Ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 138 с.

29. Пищуліна О. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Центр Разумкова. Київ, жовтень 2020. С. 274. – Режим доступу: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf

30. Потапова Н.А. Логістика онлайн-торгівлі в контексті проявів глобалізації цифрової економіки. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 3. С. 62-77.

31. Сакун А.Ж., Юрченко А.Ю. (2021). Процес і тенденції моделювання бухгалтерського обліку. Таврійський науковий вісник: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит, вип. 7, 171-177. – Режим доступу: <http://www.tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/173/170>

32. Серікова Т.М., Лагодієнко Н.В., Серіков Д.О. Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського аутсорсингу в Україні. Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 1. С. 308–331. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-290-1-53>

33. Скорук О. В. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства: конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. 94 с.

34. Тарнавський Ю. А. Технології захисту інформації: підручник для студ. спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ імені Ігоря Сікорського, 2018. С. 162. – Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/23896/1/TZI_book.pdf

35. Тирінов А.В. Сутність та особливості обліку операцій дропшипінгу в Україні / А.В. Тирінов // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. №28. С. 160–163.

36. Томчук О.Ф. Звітність про рух грошових коштів як елемент інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану підприємства / О.Ф.Томчук // Інфраструктура ринку.2019 . № 28 . С. 368-375.

37. Хорунжак Н., Бруханський Р., Іванишин В. Logic-statistical information

models in control function of accounting. Independent Journal of Management & Production (Special Edition PDATU). 2019. Vol 10, № 7. С. 846- 871.

38. Чайка Т.Ю., Лошакова С.Є., Водоріз Я.С. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності за балансом, урахування фінансових і виробничих особливостей підприємства під час здійснення коефіцієнтного аналізу ліквідності. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Економіка і суспільство. 2018. №15. С. 900-908.

39. Офіційний сайт компанії Perfectum CRM / ERP. Електронний ресурс. – Режим доступу: perfectum.ua

40. Офіційний сайт компанії SERVIO HMS. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://expertsolution.com.ua/uk/>

41. Офіційний сайт компанії SheBo. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://shebo.com.ua>

42. Турчин Л., Островерхов В. Застосування CRM-систем в маркетинговій діяльності та управлінні персоналом транспортних підприємств. Економічний аналіз. 2018. № 3, т. 28. С. 199–206.

43. Мірошниченко О.В., Новикова Д.А. Економічна безпека в системі обліково-аналітичного забезпечення підприємства. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції*: матеріали III Міжнар. наук.–практ. Інтернет-конф. (21-22 листопада 2023 р., м. Херсон – м. Хмельницький) – Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2023. – С. 156-160.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Визначення сутності поняття «економічна безпека підприємства»

Підхід до визначення	Визначення поняття «економічна безпека підприємства»
Ресурсно-функціональний	стан найбільш ефективного використання ресурсів підприємства (капіталу, людських ресурсів, інформації, технологій, обладнання, прав і підприємницьких можливостей) для запобігання загрозам і забезпечення стабільного функціонування підприємства в сьогоденні та майбутньому [14];
Із точки зору його здатності ефективно функціонувати та здійснювати захист діяльності від негативного впливу середовища діяльності підприємства, в якому воно функціонує	здатність захистити бізнес-діяльність підприємства від негативного впливу зовнішнього середовища та швидко усунути або адаптуватися до існуючих умов різноманітних загроз, що впливають на діяльність компанії [11];
Із точки зору захищеності економічних інтересів підприємства	це міра часової і просторової гармонізації та інтеграції інтересів підприємства з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища, а також забезпечення взаємодії з ними [22];
Із точки зору основної виробничої перспективи діяльності підприємства	це стан правових і виробничих відносин, матеріальних та інтелектуальних ресурсів, що гарантують ефективне функціонування, фінансово-комерційне процвітання, науково-технічний і соціальний розвиток підприємства [24].

Додаток Б

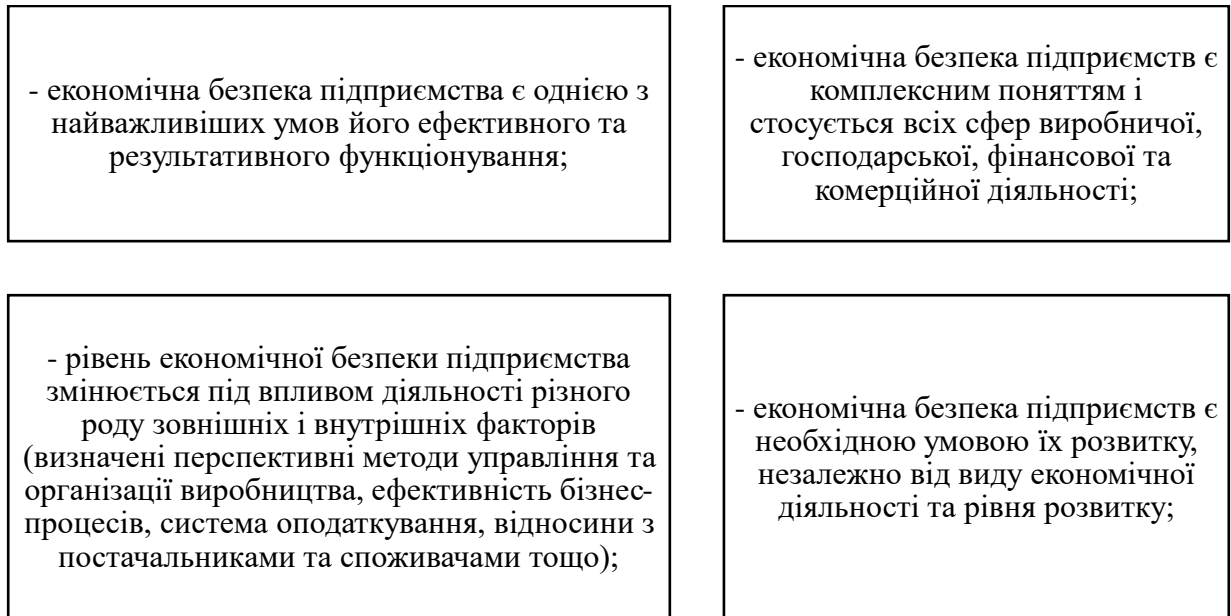

Рисунок Б.1 – Основні положення аналізу економічної безпеки підприємств [30]

Додаток В

Таблиця В.1 – Способи оцінки рівня безпеки підприємства

Спосіб оцінки	Характеристика рівня безпеки
Індикаторний	використовує індикатори для визначення рівня безпеки, недотримання якого призводить до погіршення стану безпеки самого підприємства. Індикатори – це множина кількісних та якісних величин, що характеризують межі різних функціональних показників. Метод оцінки показників безпеки підприємства полягає у порівнянні фактичних показників діяльності підприємства із встановленими індикаторами [41];
Тривимірний	передбачає виділення основних форм безпеки: поточної безпеки, тактичної безпеки та стратегічної безпеки. Особливістю цього методу є те, що рівень безпеки визначається шляхом оцінки за певний період часу. Загальний рівень економічної безпеки визначається з урахуванням оцінки всіх трьох складових [34];
Ресурсно-функціональний	полягає в повній та якісній оцінці ступеня та ефективності використання корпоративних ресурсів підприємства, які є необхідними для досягнення поставлених цілей бізнесу, за кожною функціональною характеристикою діяльності певного підрозділу чи підприємства загалом. Рівень безпеки підприємства оцінюється шляхом визначення загального критерію, який розраховується на основі співставлення між собою значення приватного функціонального критерію рівня безпеки підприємства та його відносної важливості [8];
Прибутково-інвестиційний	критерієм економічної безпеки підприємства є прибуток, отриманий в результаті взаємодії із суб'єктами зовнішнього середовища, тобто це чистий прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства. Наявність чистого прибутку у підприємства свідчить про досягнення ним за певний період здійснення економічної діяльності певного рівня економічної безпеки. Для здійснення точної кількісної оцінки рівня безпеки підприємства за аналізом обсягу інвестицій, що підприємство інвестувало, переважно за рахунок реінвестованого прибутку, то суму таких інвестицій співставляють з обсягом коштів, необхідних для забезпечення більш сталого рівня безпеки підприємства. Метод передбачає визначення розміру прибутку, необхідного для розширеного відтворення капіталу, який є специфічним для кожного підприємства, оскільки залежить від конкретної динаміки відтворювального процесу [33];
Метод визначення узагальнюючих показників рівня безпеки підприємства	Рівень безпеки підприємства оцінюється за всіма складовими. Для оцінки рівня безпеки кожної складової безпеки враховуються галузеві та ринкові особливості діяльності підприємства та негативні фактори впливу на безпеку, які визначають систему аналітичних показників та зводяться у комплексний індекс за кожною складовою, що об'єктивно відображає стан безпеки за кожним напрямом [34];
Методики фінансової неспроможності підприємства	методи, що ґрунтуються на фінансовій неспроможності підприємства, тобто прогнозуванні ймовірного рівня банкрутства. Серед них кількісні факторні моделі, розроблені американськими вченими: п'ятифакторна модель Альтмана, шкала Бібера, формула Дюпона і, меншою мірою використовувані на практиці: модель Ліса, Тишоу, Таффлера, Фулмера і Спрінґейта, а також узагальнені моделі на основі дискримінантних функцій [13].

Додаток Г

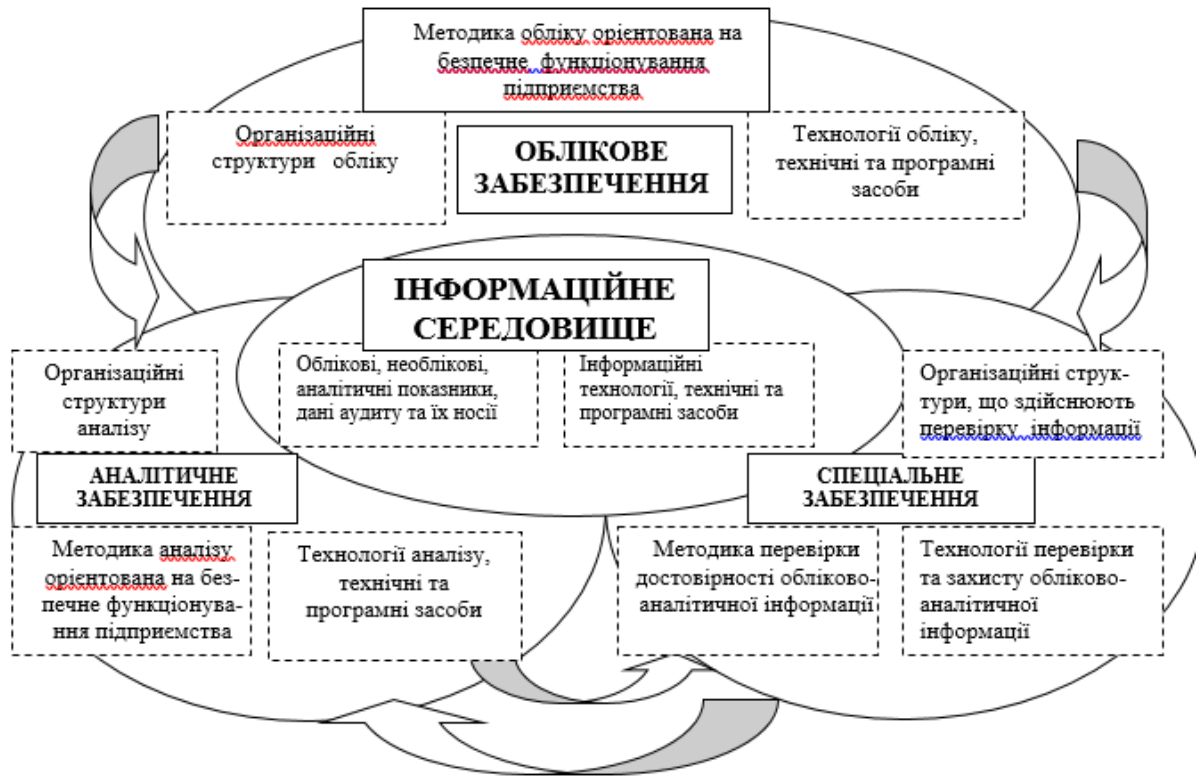

Рисунок Г.1 – Компоненти обліково-аналітичного забезпечення високого рівня економічної безпеки підприємства [20]

Додаток Д
ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
 Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2019 р.

Форма N 1

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінецьзвітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	145 342	116 356
первісна вартість	1001	243 016	242 563
накопичена амортизація	1002	(97674)	(126 207)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4 887	4 072
Основні засоби	1010	1 079 551	1 079 962
первісна вартість	1011	1 756 593	1 771 874
знос	1012	(677 042)	(691 912)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	()	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	()	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	128 311	148 183
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	1 358 091	1 348 573

Продовження додатка Д

1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	159 053	137 137
Виробничі запаси	1101	110 726	107 079
Незавершене виробництво	1102	4 464	4 473
Готова продукція	1103	36 208	21 405
Товари	1104	7 655	4 180
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	341 535	417 003
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	23 718	20 296
з бюджетом	1135	16 514	16 833
у тому числі з податку на прибуток	1136	14 970	12 542
з нарахованих доходів	1140	1	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	19 753	19 480
Поточні фінансові інвестиції	1160	458 350	458 350
Гроші та їх еквіваленти	1165	17 244	16 541
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	1 403	156
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	351	1 195
Усього за розділом II	1195	1 037 922	1 086 827
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	27 401	0
Баланс	1300	2 423 414	2 435 400
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	54 052	54 052
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	307 266	303 546
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	1 056	1 056
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	573 656	484 927
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	936 030	843 581

Продовження додатка Д

1	2	3	4
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	353 821	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	228 381	231 717
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	582 202	231 717
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	545 489	875 310
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	104 888	66 371
розрахунками з бюджетом	1620	4 660	7 727
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	864	884
розрахунками з оплати праці	1630	3 840	4 010
одержаними авансами	1635	216	96
розрахунками з учасниками	1640	66 307	66 307
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	7 284	10 946
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	171 634	328 451
Усього за розділом III	1695	905 182	1 360 868
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	2 423 414	2 435 564

Додаток Е
ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
 Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2020 р.

Форма N 1

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінецьзвітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	116 356	87 559
первісна вартість	1001	242 563	241 316
накопичена амортизація	1002	(126 207)	(153 757)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4 072	4 114
Основні засоби	1010	1 079 962	1 069 066
первісна вартість	1011	1 771 874	1 750 190
знос	1012	(691 912)	(681 124)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	148 183	159 874
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	1 348 573	1 320 613

Продовження додатка Е

1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	137 137	117 013
Виробничі запаси	1101	107 079	78 766
Незавершене виробництво	1102	4 473	3 882
Готова продукція	1103	21 405	30 732
Товари	1104	4 180	3 633
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	417 003	506 361
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	20 296	18 140
з бюджетом	1135	16 833	5 517
у тому числі з податку на прибуток	1136	12 542	1 402
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	19 480	1 094
Поточні фінансові інвестиції	1160	458 350	458 350
Гроші та їх еквіваленти	1165	16 541	25 875
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	156	262
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	1 195	1 845
Усього за розділом II	1195	1 086 991	1 134 457
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0
	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
	1	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	54 052	54 052
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	303 546	300 308
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	1 056	1 056
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	484 325	424 903
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	842 979	780 319

Продовження додатка Е

1	2	3	4
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	231 717	188 061
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	231 717	188 061
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	875 310	846 810
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	67 140	62 238
розрахунками з бюджетом	1620	7 731	8 057
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	884	1 112
розрахунками з оплати праці	1630	4 010	5 048
одержаними авансами	1635	89	2 509
розрахунками з учасниками	1640	66 307	66 307
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	10 946	14 458
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	328 451	480 151
Усього за розділом III	1695	1 360 868	1 486 690
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	2 435 564	2 455 070

Додаток Ж
ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
 Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2021 р.

Форма N 1

Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної Періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	253 420	172 463
первісна вартість	1001	336 266	338 736
накопичена амортизація	1002	(82 846)	(166 273)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	825 872	768 658
первісна вартість	1011	898 278	907 416
знос	1012	(72 406)	(138 758)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	24 536	58
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	239
Відстрочені податкові активи	1045	177 339	180 999
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	1 281 167	1 122 417

Продовження додатка Ж

1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	91 759	92 993
Виробничі запаси	1101	53 544	50 700
Незавершене виробництво	1102	3 882	3 420
Готова продукція	1103	30 732	36 835
Товари	1104	3 601	2 038
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	506 994	544 061
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	13 145	7 139
з бюджетом	1135	5 517	5 512
у тому числі з податку на прибуток	1136	1 402	1 402
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 094	1 110
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	25 875	182
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	697	2 787
Усього за розділом II	1195	645 081	653 784
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0
	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
	1	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	54 052	54 052
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	58 044
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	1 055	1 055
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	177 498	148 820
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	232 605	261 971

Продовження додатка Ж

1	2	3	4
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	1 308 243
Інші довгострокові зобов'язання	1515	205 074	47 458
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	205 074	1 355 701
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	846 810	45 900
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	5 127	11 057
товари, роботи, послуги	1615	61 595	65 072
розрахунками з бюджетом	1620	8 025	3 300
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	1 112	1 394
розрахунками з оплати праці	1630	5 048	5 927
одержаними авансами	1635	2 784	2 012
розрахунками з учасниками	1640	66 307	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	14 434	11 302
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	477 327	12 565
Усього за розділом III	1695	1 488 569	158 529
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами,			
утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 926 248	1 776 201

Додаток И
ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
 Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2022 р.

Форма N 1

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	172 463	90 909
первісна вартість	1001	338 736	341 103
накопичена амортизація	1002	(166 273)	(250 194)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	768 646	724 288
первісна вартість	1011	907 416	915 915
знос	1012	(138 770)	(191 627)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	58	76
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	239	0
Відстрочені податкові активи	1045	180 916	198 757
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	1 122 322	1 014 030

Продовження додатка И

1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	92 989	94 566
Виробничі запаси	1101	50 700	58 909
Незавершене виробництво	1102	3 420	3 642
Готова продукція	1103	36 835	31 702
Товари	1104	2 034	313
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрашування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	544 060	497 735
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7 135	14 843
з бюджетом	1135	5 512	5 460
у тому числі з податку на прибуток	1136	1 402	1 402
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 110	5 918
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	182	476
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	2 787	417
Усього за розділом II	1195	653 775	619 415
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	1 776 097	1 633 445

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	54 052	54 052
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	58 044	56 386
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	1 055	1 055
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	148 594	51 895
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	261 745	163 388

Продовження додатка И

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	1 308 243	1 257 038
Інші довгострокові зобов'язання	1515	47 458	53 674
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	1 355 701	1 310 712
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	45 900	46 404
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	11 043	8 949
товари, роботи, послуги	1615	65 201	70 691
розрахунками з бюджетом	1620	3 295	1 344
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	1 394	1 213
розрахунками з оплати праці	1630	5 927	5 184
одержаними авансами	1635	2 012	1 231
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	11 302	11 547
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	12 577	12 782
Усього за розділом III	1695	158 651	159 345
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 776 097	1 633 445

Додаток К
ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2019 рік

Форма N 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 025 481	1 004 319
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(766 111)	(758 955)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	259 370	245 364
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	91 950	94 604
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(34 671)	(34 162)
Витрати на збут	2150	(117 100)	(130 952)
Інші операційні витрати	2180	(114 240)	(488 592)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	85 309	
збиток	2195	(0)	(313738)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	0	0

Продовження додатка К

1	2	3	4
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(197 264)	(208 424)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(366)	(3513)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	0
збиток	2295	(112 321)	(525 675)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	19 872	94 534
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	0
збиток	2355	(92 449)	(431 141)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-92 449	-431 141

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	572 660	842 935
Витрати на оплату праці	2505	97 641	91 112
Відрахування на соціальні заходи	2510	17 263	16 785
Амортизація	2515	48 021	83 291
Інші операційні витрати	2520	116 472	80 905
Разом	2550	852 057	1 115 028

Продовження додатка К

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядк а	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5 405 237	5 405 237
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5 405 237	5 405 237
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-17,103600	-79,76357
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-17,103600	-79,76357
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Додаток Л
ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2020 рік

Форма N 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 091 954	1 025 481
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(782 938)	(766 111)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	309 016	259 370
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	56 833	91 950
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(39 867)	(34 671)
Витрати на збут	2150	(145 342)	(117 100)
Інші операційні витрати	2180	(108 302)	(114 240)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	72 338	85 309
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	63 252	0
Інші доходи	2240	0	0

Продовження додатка Л

1	2	3	4
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(209 581)	(197 264)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(360)	(366)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	0
збиток	2295	(74 351)	(112 321)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	11 691	19 872
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	0
збиток	2355	(62 660)	(92 449)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-62 660	-92 449

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	616 326	572 660
Витрати на оплату праці	2505	118 241	97 641
Відрахування на соціальні заходи	2510	20 658	17 263
Амортизація	2515	45 473	48 021
Інші операційні витрати	2520	161 071	116 472
Разом	2550	961 769	852 057

Продовження додатка Л

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5 405 237	5 405 237
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5 405 237	5 405 237
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-11,592460	-17,103600
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-11,592460	-17,103600
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Додаток М
ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за 2021 рік

Форма N 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	872 880	<u>1 031 069</u>
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(699 846)	(790 407)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	173 034	240 662
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	16 791	8 606
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(41 577)	(39 983)
Витрати на збут	2150	(147 525)	(137 456)
Інші операційні витрати	2180	(52 654)	(49 521)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	0	22 308
збиток	2195	(51 931)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	157	628
Інші фінансові доходи	2220	252 206	63 252
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0

Продовження додатка М

1	2	3	4
Фінансові витрати	2250	(207 772)	(211 517)
Втрати від участі в капіталі	2255	(20 522)	(0)
Інші витрати	2270	(4 476)	(1 855)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	0	0
збиток	2295	(32 338)	(127 184)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	3 660	29 156
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	0	0
збиток	2355	(28 678)	(98 028)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	58 044	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	58 044	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	58 044	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	29 366	-98 028

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	516 973	584 968
Витрати на оплату праці	2505	122 460	118 241
Відрахування на соціальні заходи	2510	23 179	20 658
Амортизація	2515	153 706	150 466
Інші операційні витрати	2520	99 197	87 642
Разом	2550	915 515	961 975

Продовження додатка М

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5 405 237	5 405 237
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5 405 237	5 405 237
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-5,305600	-18,135750
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-5,305600	-18,135750
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Додаток Н

ТОВ «Юрист і Бухгалтер»**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)**

за 2022 рік

Форма N 2

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	892 516	872 880
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(717 670)	(699 846)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	174 846	173 034
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	14 970	16 791
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(41 893)	(41 577)
Витрати на збут	2150	(191 261)	(147 525)
Інші операційні витрати	2180	(46 548)	(52 654)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	0
збиток	2195	(89 886)	(51 931)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	157
Інші фінансові доходи	2220	502	252 206
Інші доходи	2240	18	0

Продовження додатка Н

1	2	3	4
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(25 089)	(207 772)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(20 522)
Інші витрати	2270	(85)	(4 476)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	0
збиток	2295	(114 540)	(32 338)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	17 841	3 660
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0
збиток	2355	(96 699)	(28 678)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	-1 658	58 044
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-1 658	58 044
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-1 658	58 044
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-98 357	29 366

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	542 881	516 973
Витрати на оплату праці	2505	138 148	122 460
Відрахування на соціальні заходи	2510	26 031	23 179
Амортизація	2515	146 176	153 706
Інші операційні витрати	2520	110 684	99 197
Разом	2550	963 920	915 915

Продовження додатка Н

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	5 405 237	5 405 237
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	5 405 237	5 405 237
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-17,889870	-5,305600
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-17,889870	-5,305600
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Додаток П
Відомості про резерв відпусток
ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
БУХГАЛТЕРСЬКА ДОВІДКА до Журналу 5
за жовтень 2022 року

Розрахунок відрахувань на резерв відпусток за жовтень 2022 року

№ з/п	Показник	Документ/розрахунок	Сума
1.	Загальний річний плановий показник фонду оплати праці (з урахуванням сум на оплату відпусток)	Бюджет витрат на оплату праці в 2022 році	150 000
2.	Щомісячна планова сума витрат на оплату відпусток	Графік відпусток	20 000
3.	Сума фактичної заробітної плати за жовтень 2022 року: - заробітна плата працівників з інвалідністю - заробітна плата решти працівників	Розрахункова відомість	30 000 120 000
4.	Коефіцієнт резервування відпускних (змінюється щороку)	ряд.2 / ряд.1 = = 20 000/150 000	0,133
5.	Коефіцієнт коригування резерву відпускних на суму ЄСВ: - працівники з інвалідністю - решта працівників	1+8,41% : 100% 1+22% : 100%	1,0841 1,22
6.	Сума відрахувань на резерву відпускних: - працівники з інвалідністю - решта працівників	ряд.3 x ряд.4 x ряд.5 30 000*0,133*1,0841 120 000*0,133*1,22	4 325,56 19 471,20

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
1	2	3	4	5
1.	Проведення відрахувань на резерв відпусток за жовтень 2022 року	92	471	23 796,76

Виконавець /

(підпис)

/ Перевірив: головний бухгалтер /

(підпис)

«31» жовтня 2022 р.

Додаток Р
Інформація про страховий резерв
ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
БУХГАЛТЕРСЬКА ДОВІДКА до Журналу 5
за жовтень 2022 року

м.Суми

Розрахунок страхового резерву щодо працівника у якого залишилися
невикористані дні відпустки станом на 31.10.2022 року

ПІБ працівника	Кількість невикористаних днів відпустки	Нарахована заробітна плата за розрахунковий період	Кількість календарних днів в розрахунковому періоді	Кількість святкових днів в розрахунковому періоді	Середньо-денна заробітна плата, грн. (гр.3/(гр.4-гр.5))
1	2	3	4	5	6
Чуб А.С.	5	216 000,00	365	11	610,17

Залишок відрахувань на страховий резерв станом на 31.10.2022р.
становить:

5 дн. * 610,17 * 1,22 = 3 722,04 грн.

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
1	2	3	4	5
1.	Проведення відрахування на страховий резерв станом на 31.10.2022 року (сторно)	(92)	(471)	(3 722,04)

Виконавець /

(підпис)

/ Перевірив: головний бухгалтер /

(підпис)

«31» жовтня 2022 р.

Додаток С

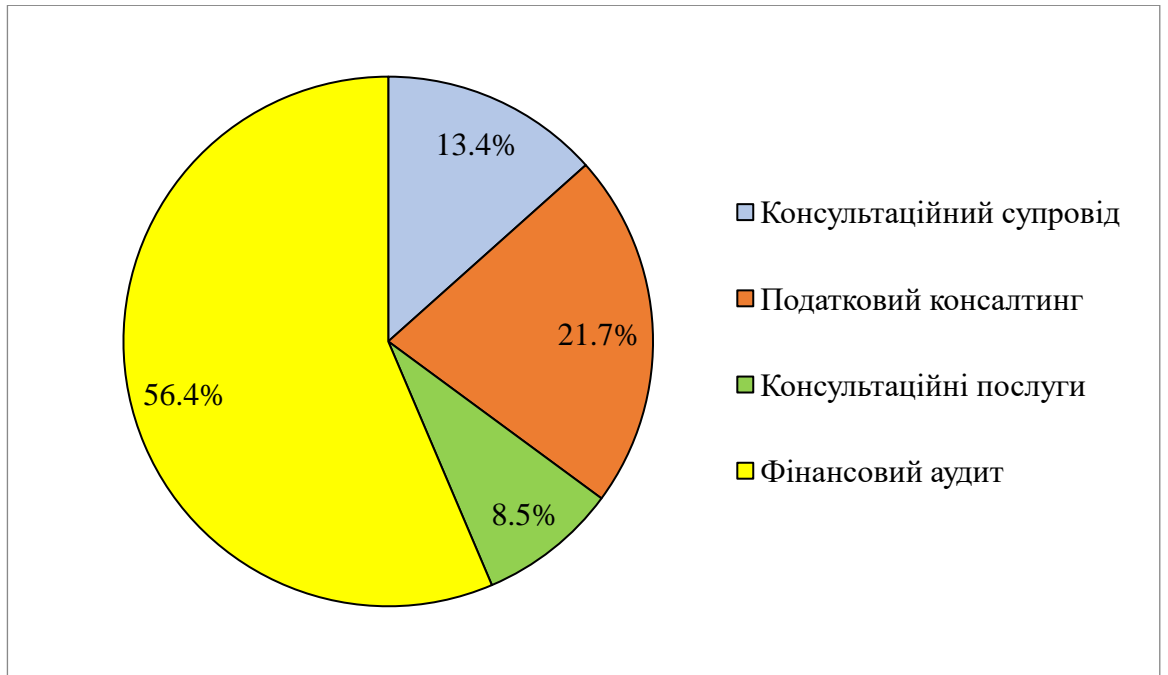

Рисунок С.1 – Структура основної діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер» станом на 2023 рік [26]

Додаток Т

Таблиця Т.1 – Основні показники діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер»
за 2018-2022 рр., грн.

Показники	Роки					Відхилення 2022 рік до 2018 року	
	2018	2019	2020	2021	2022	+, –	%
Чистий дохід від надання послуг, грн.	586542	829408	1031069	872880	892516	305974	152,17%
Адміністративні витрати, грн.	23587	42852	39983	41577	41893	18306	177,61%
Прибуток від надання послуг, грн.	17347	36317	(125827)	(28224)	(114558)	-131905	-660,39%
Чистий прибуток (збиток), грн.	15565	32643	(96671)	(24564)	(96717)	-112282	-621,37%
Рентабельність, %	2,75	4,15	-9,99	-2,76	-10,17	-12,92%	x

Джерело: Складено на основі фінансової звітності підприємства

Додаток У

Таблиця У.1 – Аналіз майнового стану ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Показник	Роки					Відхилення 2022 до 2018
	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Загальна вартість активів (майна), грн.	230993	521194	1926429	1776232	1633486	1402493
2. Вартість необоротних активів, грн.	24586	79971	1267394	1122448	1014071	989485
3. Вартість оборотних активів, грн.	206406	441222	659035	653784	619415	413009
4. Дебіторська заборгованість, грн.	150401	335607	506994	544061	497735	347334
5. Грошові кошти, грн.	22392	21148	25875	182	476	-21916
6. Статутний капітал, грн.	54052	54052	54052	54052	54052	0
7. Власний капітал, грн.	43529	76656	232605	261971	163388	119859
8. Поточні зобов'язання, грн.	119210	265886	1488750	158560	159386	40176
9. Коефіцієнт постійності активів	0,11	0,15	0,14	0,15	0,12	0,01
10. Коефіцієнт співвідношення:						
необоротних і оборотних активів	0,12	0,18	1,92	1,72	1,64	1,52
оборотних і необоротних активів	8,40	5,52	0,52	0,58	0,61	-7,78

Джерело: Складено на основі фінансової звітності підприємства

Додаток Ф

Таблиця Ф.1 – Оцінка ліквідності та платоспроможності ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Показник	Роки					Відхилення 2022 до 2018 рр.
	2018	2019	2020	2021	2022	
1. Загальний коефіцієнт покриття (платоспроможності)	1,73	1,66	3,01	4,12	3,89	2,16
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,53	1,43	2,89	3,54	3,29	1,76
3. Коефіцієнт незалежної (забезпеченої) ліквідності	0,28	0,20	0,28	0,32	0,31	0,03
4. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,19	0,08	0,05	0,001	0,003	-0,187
5. Частка оборотних активів в загальній сумі активів	0,89	0,85	0,34	0,37	0,38	-0,51
6. Частка виробничих запасів в оборотних активах	0,06	0,07	0,05	0,06	0,06	0

Джерело: Розраховано на основі фінансової звітності підприємства

Додаток Х

Таблиця Х.1 – Бухгалтерський облік відображення надання послуг ТОВ «Юрист і Бухгалтер» своїм клієнтам

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		дебет	кредит	
1.	Здійснена передоплата за отримані юридичні послуги (перша подія – оплата за послугу)	311	681	27 000
2.	Нараховано суму податкового зобов'язання з ПДВ на здійснену переоплату	643	641	4 500
3.	Надано бухгалтерські послуги клієнту без попередньої оплати (перша подія – підписаний акт виконаних робіт)	361	703	22 500
4.	Нараховано суму податкового зобов'язання з ПДВ на суму акту виконаних робіт	703	641	3 750
5.	Відображено в сумі собівартості витрат на надання бухгалтерських послуг	903	23	2 500

Джерело: згруповано автором самостійно

Додаток Ц

Таблиця Ц.1 – Нововведенні штрафи щодо РРО

№ з/п	Обсяг попереднього штрафу	Обсяг нового штрафу	Вид порушення
1	1 грн.	150% від вартості проданих з порушенням послуг	за перше порушення (мінімальний розмір штрафу 850 грн.)
2	100% від вартості проданих з порушенням товарів	250% від вартості проданих з порушенням товарів	за кожне наступне порушення (мінімальний розмір штрафу 1700 грн.)
3	340 грн.	850 грн.	за порушення використання розрахункової книжки
4	170 грн.	850 грн.	за порушення порядку створення (друкування) контрольної стрічки
5	170 грн.	340 грн.	за порушення встановленого порядку проведення розрахунків через каси підприємств
8	170 грн.	850 грн.	за неподання до контролюючих органів звітності, в тому числі пов'язаної із застосуванням РРО

Джерело: згруповано автором самостійно на основі Законодавчих актів

Додаток Ш

Таблиця Ш.1 – Розрахунок коефіцієнту Бівера для ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за період 2018-2022 рр.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
Чистий прибуток (збиток) підприємства	15 565	32 643	-96 671	-24 564	-96 717
Довгострокові зобов'язання	582 202	231 717	188 061	1 355 701	1 310 712
Поточні зобов'язання підприємства	905 182	1 360 868	1 486 690	158 651	159 345
Коефіцієнт Бівера (Чистий прибуток — Амортизація) / Зобов'язання	-0,510	-0,493	-0,556	-0,218	-0,366
Висновок	Висока ймовірність банкрутства	Висока ймовірність банкрутства	Висока ймовірність банкрутства	Висока ймовірність банкрутства	Висока ймовірність банкрутства

Таблиця Ш.2 – Розрахунок коефіцієнта Альтмана для ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за період 2018-2022 рр.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
X ₁ – робочий капітал/ валюта балансу	0,316	0,390	0,408	0,548	0,521
X ₂ – сума нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) та резервного капіталу / валюта балансу	0,124	0,101	0,166	0,163	0,154
X ₃ – звичайний прибуток до оподаткування + проценти за кредит / валюта балансу	0,017	0,012	-0,104	0,063	0,042
X ₄ – ринкова вартість підприємств (ринкова вартість корпоративних прав) / позичковий капітал	0,214	0,176	1,733	1,217	1,189
X ₅ – чиста виручка від надання послуг/ валюта балансу	1,045	0,910	1,127	0,984	0,846

Продовження додатка Ш

Коефіцієнт Альтмана	0,894	0,917	1,140	1,001	0,983
---------------------	-------	-------	-------	-------	-------

Висновок	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства
----------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Таблиця Ш.3 – Розрахунок коефіцієнта Таффлера для ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за період 2018-2022 рр.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
X ₁ – співвідношення прибутку від надання послуг і суми короткострокових зобов'язань підприємства	0,026	0,029	-0,195	0,110	0,103
X ₂ – співвідношення оборотних активів та суми всіх зобов'язань	0,745	0,820	0,655	0,810	0,754
X ₃ – співвідношення короткострокових зобов'язань та суми всіх активів	0,401	0,424	0,532	0,575	0,472
X ₄ – співвідношення суми продаж до суми всіх активів	0,874	0,910	1,127	0,984	0,931
Коефіцієнт Таффлера	0,310	0,344	0,258	0,424	0,417
Висновок	Мінімальна ймовірність банкрутства	Мінімальна ймовірність банкрутства	Мінімальна ймовірність банкрутства	Мінімальна ймовірність банкрутства	Мінімальна ймовірність банкрутства

Таблиця Ш.4 – Розрахунок коефіцієнту Спрінгейта для ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за період 2018-2022 рр.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
x ₁ – відношення суми оборотних активів до загальної вартості капіталу	0,312	0,390	0,408	0,548	0,531
x ₂ – співвідношення прибутку до сплати податків і відсотків та загальної вартості активів	0,010	0,012	-0,104	0,063	0,051

Продовження додатка Ш

Х3 – співвідношення прибутку до сплати податків та короткострокової заборгованості	0,011	0,029	-0,195	0,110	0,101
Х4 – співвідношення обсягу продаж та загальної вартості активів	0,836	0,910	1,127	0,984	0,902
Коефіцієнт Спрінгейта	0,792	0,823	0,423	1,225	1,147
Висновок	Висока ймовірність банкрутства	Висока ймовірність банкрутства	Висока ймовірність банкрутства	Мінімальна ймовірність банкрутства	Мінімальна ймовірність банкрутства

Таблиця III.5 – Розрахунок коефіцієнту Ліса для ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за період 2018-2022 рр.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
Х1 – відношення оборотного капіталу до всіх активів	0,322	0,390	0,408	0,548	0,530
Х2 – відношення прибутку від надання послуг до всіх активів	0,009	0,012	-0,104	0,063	0,059
Х3 – відношення нерозподіленого прибутку до всіх активів	0,059	0,064	0,166	0,163	0,161
Х4 – відношення власного капіталу до позичкового капіталу	1,002	1,102	0,603	0,476	0,448
Коефіцієнт Ліса	0,231	0,252	0,258	0,361	0,357
Висновок	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства

Таблиця III.6 – Розрахунок коефіцієнту О. Терещенко для ТОВ «Юрист і Бухгалтер» за період 2018-2022 рр.

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
Х1 – коефіцієнт покриття	1,73	1,66	3,01	4,12	3,89
Х2 – коефіцієнт фінансової автономії	1,53	1,43	2,89	3,54	3,29
Х3 – коефіцієнт оборотності капіталу	0,825	0,840	0,987	1,116	1,103

Продовження додатка III

X4 – коефіцієнт рентабельності операційного продажу за Cash- flow	1,098	1,130	-9,685	6,450	5,589
X5 – коефіцієнт рентабельності активів за Cash-flow	0,843	0,879	-7,377	5,817	5,237
X6 – коефіцієнт оборотності позикового капіталу.	1,856	1,969	2,723	2,070	1,974
Коефіцієнт Терещенко	1,085	1,250	-18,450	12,290	11,894
Висновок	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства	Висока ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства	Низька ймовірність банкрутства

Додаток Щ

Таблиця Щ.1 – Витрати на запровадження мобільного додатку на ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Витрати	Кількість годин на виконання задачі	Число виконаної роботи	Вартість, грн
Аналіз завдань, повний розрахунок проекту: аналіз конкурентного середовища і пошук можливих існуючих ІТ-рішень для додатку	10	1	5000
Клієнтська логіка та дизайн інтерфейсу користувача	10	1	8000
Проектування та візуалізація інтерфейсу користувача для Android та IOS	20	1	7000
Розробка мобільного функціоналу	60	1	28000
Тестування, налагодження та перевірка роботи додатку	5	1	3000
Налаштування програми лояльності	2	1	2000
Реалізація програми (запуск, технічне обслуговування і підтримка)	2	1	7000
Підтримка GPS (ліцензія від Google)	10	1	15000
Підключення аналітики і публікація додатку в онлайн-маркетах	5	1	10000
Разом	124		85000

Додаток Ю

$$\alpha = \sqrt{\frac{\sum(O_i - O_{\text{сер}})^2}{n}}, \quad (\text{Ю.1})$$

Таблиця Ю.1 – Розрахунки для визначення середньоквадратичного відхилення при реалізації мобільного додатку

	Експерти	1	2	3	4	5	6	7	Разом
1	Приріст чистого доходу(виручки) від реалізації O_i , грн	25000	25500	25000	24500	24200	23800	24000	172000
2	$O_{\text{сер}}$	24571,43							-
3	Відхилення $\Delta O = O_i - O_{\text{сер}}$.	428,57	928,57	428,57	-71,43	-371,43	-771,43	-571,43	-
4	ΔO^2	183672,24	862242,24	183672,24	5102,24	137960,24	595104,24	326532,24	2294285,71

Додаток Я

Таблиця Я.1 – Прогноз чистого доходу від запровадження CRM-системи в діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Експерти підприємства	1	2	3	4	5	6	7
Приріст чистого доходу (виручки) від надання послуг, грн.	75000	77000	80000	78500	79200	75400	77300

Таблиця Я.2 – Розрахунки для визначення середньоквадратичного відхилення при реалізації проекту запровадження CRM-системи

	Експерти	1	2	3	4	5	6	7	Разом
1	Приріст чистого доходу від реалізації O_i , грн	75000	77000	80000	78500	79200	75400	77300	542400
2	$O_{сер}$	77485,71							-
3	Відхилення $\Delta O = O_i - O_{сер}$.	-2485,7	-485,71	2514,29	1014,29	1714,29	-2085,7	-185,71	-
4	ΔO^2	6178754,20	235914,20	6321654,20	1028784,20	2938790,20	4350186,20	34488,20	21088571,43

Додаток А.А

Таблиця А.А.1 – Очікувані результати реалізації проекту запровадження CRM-системи в діяльності ТОВ «Юрист і Бухгалтер», грн.

Показники	Прогнозовані показники
Приріст чистого доходу (виручки) від надання послуг	77500
Приріст повних витрати на удосконалення послуг	22191,22
Приріст прибутку від наданих послуг	-59231,22
Приріст чистого прибутку	-51345,80

Додаток А.Б

Таблиця А.Б.1 – Відображення у бухгалтерському обліку витрат, пов'язаних із розробкою, реєстрацією та рекламою на сайті ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Понесені витрати на розробку сайту зовнішнім підприємством (платником ПДВ)	154	631	20000
2	Нараховано податковий кредит з ПДВ	641	631	4000
3	Сплачено розробнику	631	311	24000
4	Витрати на реєстрацію доменного імені, супровід сайту та хостинг	154	631	500
5	Нараховано податковий кредит з ПДВ	641	631	100
6	Сплачено провайдеру за реєстрацію доменного імені	631	311	600
7	Нараховані витрати на рекламу з просування Web-сайта в мережі Інтернет	93	631	5000
8	Нарахований податковий кредит	641	631	1000
9	Сплачено розробнику Web-сайта за рекламні послуги	631	311	6000
10	Оплачено послуги щодо організації роботи сайту	631	311	29238
11	Введено сайт в експлуатацію	125	154	20500
12	Нараховано прямолінійним методом суму амортизації інтернет магазину, строк корисного використання 10 років ($20500/10/12=171$ грн.)	93	133	171

Джерело: згруповано автором самостійно

Додаток А.В

Таблиця А.В.1 – Штрафні санкції щодо ЄП третьої групи [2]

№	Вид порушення	Розмір штрафу
1	Перевищення суми граничного доходу (7 млн грн.)	15% на суму перевищення
2	Отримання доходу за незареєстрованими КВЕД (Класифікація видів економічної діяльності)	15% на весь отриманий дохід від порушення
3	Застосування забороненого способу розрахунку (бартеру, та ін.)	15% до всього такого доходу
4	Отримання доходу від заборонених для ЄП видів діяльності	15% до всього такого доходу